

Ewaluacja zewnętrzna

realizacji

Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność

na lata 2016 – 2023

Stowarzyszenia „Dolina Wełny”

Realizacja:

OMIKRON Mariusz Wachowicz

1. Wstęp

Ewaluacja i zasady jej prowadzenia w LGD wynikają z wytycznych nr 5/3/2017 i 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planowane cele, metody i narzędzia ewaluacyjne mieszczą się w zakresie wytyczonym przez Podręcznik Monitoringu i Ewaluacji Lokalnych Strategii Rozwoju z marca 2017 roku. Niemniej potrzeba ewaluacji wynika również z samego procesu realizacji Strategii oraz konieczności ciągłej dbałości o utrzymanie wysokiej jakości podejmowanych interwencji.

Zmiany społeczne i gospodarcze sprawiają, że konieczna jest analiza Strategii pod kątem jej aktualności, ale także sprawności i efektywności jej dotychczasowej realizacji oraz użyteczności podejmowanych działań i przyjmowanych rozwiązań. Rzetelne ocenienie Strategii na tym etapie wdrażania wymaga nie tylko przyjrzenia się uzyskanym efektom, ale także samemu procesowi, aby można było zidentyfikować elementy wymagające poprawy. Uzyskane wyniki zostaną wykorzystane w procesie aktualizacji Strategii oraz innych dokumentów Stowarzyszenia, ale również uwzględnione przez LGD w kolejnym okresie programowania 2021-2027.

Niniejszy raport jest zwięźczeniem ewaluacji prowadzonej w LGD pomiędzy kwietniem a listopadem 2022 roku. Jednak dane wykorzystane w raporcie pochodzą z różnych okresów od rozpoczęcia realizacji strategii w 2016 roku do 31 grudnia 2021. Oprócz danych z monitoringu prowadzonego systematycznie przez organy LGD, w planach komunikacji określone są konkretne działania mające na celu pozyskiwanie informacji oraz dzielenie się nimi z interesariuszami i ze społecznością. Działania te, szczególnie polegające na ankietowaniu odpowiednich grup respondentów, prowadzone były przez LGD systematycznie, według harmonogramu zapisanego w planie komunikacji.

Większość procesu zbierania danych potrzebnych do ewaluacji spoczywa na pracownikach Lokalnej Grupy Działania. Bez nich, ich systematycznej pracy i zaangażowania nie udało by się zgromadzić materiału do napisania niniejszego dokumentu. Podziękowania należą się nie tylko Panu Prezesowi, pracownikom, i członkom Zarządu ale także zaangażowanym w wywiady członkom Rady, uczestnikom spotkań grupowych, wnioskodawcom i beneficjentom. Nie można zapomnieć również o szeregowych członkach Stowarzyszenia, sympatykach oraz wszystkich respondentach, którzy rzetelnie wypełniali ankiety.

2. Streszczenie najważniejszych wyników badania

- Na terenie Lokalnej Grupy Działania LGD „Stowarzyszenie Dolina Wełny” w roku 2021 liczba ludności utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku 2015, a w niektórych gminach nawet wzrosła. Najwięcej osób przybyło w gminie Skoki (544), co daje wzrost liczebności o 5%, największy bilans ujemny notuje gmina Damasławek.
- Średnio 60% mieszkańców obszaru LGD jest w wieku produkcyjnym. Liczba ta nieznacznie niższa niż w roku 2015. Gmina Mieścisko ma najwyższy odsetek osób w wieku produkcyjnym, najniższy odsetek ma gmina Damasławek.
- Od roku 2015 wzrosła o 23% liczba mieszkańców w wieku senioralnym. Najszybsze tempo starzenia się społeczności występuje w gminie Kiskowo., wolniej starzeje się gmina Skoki.
- Od roku 2015 zmniejszyła się liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W roku 2020 w przeliczeniu na 10 tyś. mieszkańców było niespełna 384 osób mniej objętych tego rodzaju wsparciem, tj. prawie o 40% niż w roku 2015.
- W 2021 roku na terenie gmin działało 36 organizacji w przeliczeniu na 10 tyś. Mieszkańców. Najwięcej tego typu organizacji funkcjonuje w gminie Kiskowo (50 na 10 tyś. mieszkańców).
- Zmniejsza się liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne na terenie LGD. W latach 2015- 2021 średnio dla gmin jest to spadek o 50%, zaś na poziomie całego województwa o 47%.
- Duża grupa osób mieszkających na terenie gmin należących do LGD jest zdania, że ich gmina jest dobrym miejscem do życia (48%). Co czwarty mieszkaniec nie zgadza się z tym twierdzeniem i również co czwarty mieszkaniec (25%) nie zajął jednoznacznego stanowiska.
- Najwięcej pozytywnych głosów mieszkańców spośród różnych aktywności gmin otrzymały obszary związane z infrastrukturą sportową, turystyką i rekreacją, infrastrukturą drogową, najmniej z zaangażowaniem mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów i ten obszar też dostał najwięcej negatywnych ocen.
- Mieszkańcy terenów należących do Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Dolina Wełny” potwierdzają, że większość z nich korzystała z infrastruktury finansowanej ze środków unijnych (60%).
- Ponad połowa badanych (67%) odpowiedziała, że projekty związane z poprawą infrastruktury są gminom potrzebne. Zdania na ten temat nie miał prawie co czwarty z mieszkańców, a o braku zainteresowania tymi projektami ze strony mieszkańców wyraziło się 10% badanych.
- Respondenci w pierwszej kolejności dodatkowe środki finansowe przeznaczyliby na infrastrukturę, oferta sportowa i rekreacyjna, zwiększenie możliwości zatrudnienia poza rolnictwem.
- Większość osób, które uczestniczyły w badaniu pozytywnie oceniają funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Dolina Wełny”, a przeszło połowa z badanych (78%) oceniają je bardzo dobrze.

- Mieszkańcy gmin wyrażają zadowolenie z funkcjonowania Biura LGD, możliwości umówienia się na spotkanie z pracownikiem biura, uzyskania wielu informacji drogą telefoniczną. Wysoko oceniona została zawartość strony internetowej Biura, także godziny pracy Biura nie wzbudzają większych zastrzeżeń i są dogodne dla interesantów.
- Nabory wniosków organizowane przez LGD „Stowarzyszenie Dolina Wełny” spełniły swoją funkcję, odpowiedziały na potrzeby mieszkańców, a najbardziej wpisały się w potrzebę rozwoju infrastruktury społecznej i kulturalnej (94%), potrzebę rozwoju aktywności społecznej mieszkańców (90%).
- Co czwarty z ankietowanych mieszkańców nie widzi potrzeby rozszerzania działań LGD o inne niż te wynikające z Lokalnej Strategii Rozwoju. Ale 45% badanych uważa, że LGD powinna podejmować jakieś inne działania.

1.	Wstęp	2
2.	Streszczenie najważniejszych wyników badania.....	3
3.	Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.....	6
3.1.	Cel główny i cele szczegółowe badania	6
3.2.	Zakres przedmiotowy badania.....	6
3.3.	Kryteria ewaluacyjne.....	6
3.4.	Pytania badawcze	7
4.	Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.....	9
5.	Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.....	14
5.1.	Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju.....	14
5.2.	Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju.....	20
5.3.	Funkcjonowanie LGD	27
5.4.	Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju	38
6.	Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze	43
7.	Podsumowanie, wnioski i rekomendacje.....	49
8.	Spis tabel i wykresów	52
9.	Aneksy tworzone w toku realizacji badania.....	54
9.1.	Scenariusz wywiadu pogłębianego z wnioskodawcami/beneficjentami:	54
9.2.	Scenariusz wywiadu pogłębianego z przedstawicielami gmin:	54
9.3.	Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD	55
9.4.	Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD	62
9.5.	Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego.....	71

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

3.1. Cel główny i cele szczegółowe badania

Celem głównym badania jest przeprowadzenie ewaluacji zewnętrznej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania oraz realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

Cele szczegółowe:

- Wypełnienie obowiązku przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej (zgodnie z Wytycznymi 5/3/2017 i 10/1/2022 MRiRW).
- Uzyskanie użytecznych informacji na temat wdrożenia LSR.
- Opracowanie rekomendacji oraz planu ich wdrożenia.
- Wykorzystanie wyników badań społecznych we wstępnej konceptualizacji kolejnej LSR

3.2. Zakres przedmiotowy badania

Realizacja LSR: stopień realizacji celów i wskaźników, stopień realizacji wybranych operacji, wykorzystania budżetu, jakość stosowanych kryteriów wyboru operacji i procedur, oddziaływanie realizacji LSR na rozwój lokalny, bariery realizacji LSR, jakość procesu partycypacji, operacji i procedur.

Działalność biura: efektywność pracy biura i organów LGD, ocena przebiegu konkursów, ocena sposobu przepływu informacji, efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności, innowacyjność, proces rozwoju pracowników, efektywność animacji i doradztwa, ochrona danych osobowych, jakość procesu archiwizacji i monitoringu.

Funkcjonowanie partnerstwa: jakość podejmowanych uchwał, skuteczność nadzoru nad biurem LGD, jakość reakcji na zmieniające się warunki, umiejętność współpracy i atmosfera pracy, skuteczność działań strategicznych, jakość współpracy regionalnej i ponadregionalnej, jakość relacji z otoczeniem i promocji.

3.3. Kryteria ewaluacyjne

Kryteria ewaluacyjne stosowane w badaniach to: **skuteczności** bezpośrednio pozwalająca ocenić, na ile efektywne są działania w zakresie osiągnięcia celów określonych w dokumentach programowych oraz jak skuteczna jest działalność biura LGD. Z kryterium skuteczności powiązane jest również kryterium **użyteczności**, które rozumiane jest, jako kryterium pozwalające ocenić stopień zaspokojenia istotnych potrzeb grup docelowych lub przyczynienia się do rozwiązania problemów, niezależnie od tego, czy były one zasygnalizowane przez cele interwencji. Zastosowane będzie także kryterium **trwałości**.

Trwałość – w przypadku tego badania – pozwoli ocenić, w jakim stopniu pozytywne efekty zrealizowanych interwencji (na poziomie celów) mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tych projektów na proces rozwoju społeczności lokalnej w dłuższym okresie.

3.4. Pytania badawcze

Zgodnie z wytycznymi nr 5/3/2017 i 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowane zostały odpowiedzi na poniższe pytania badawcze zgrupowane w kategorii analityczne:

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

- Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?

Ocena wpływu na kapitał społeczny

- Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
- W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?

Przedsiębiorczość

- W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
- Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

- W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
- W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?

Grupy defaworyzowane

- Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
- Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
- Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?

Innowacyjność

- W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
- Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?

Projekty współpracy

- Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
- Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?

Ocena funkcjonowania LGD

- Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
- Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
- Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?

Ocena procesu wdrażania

- Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
- Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
- Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?
- Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?

Wartość dodana podejścia LEADER

- Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
- Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
- Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?
- Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Dodatkowe pytania badawcze:

- Jak układała się współpraca z Samorządem Województwa?
- Jaka jest jakość i znaczenie funkcjonowania wojewódzkiej sieci LGD?

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania

Przeprowadzenie badania wymagało zebrania informacji pochodzących z szeregu rozproszonych źródeł, dokonania ich analizy, a następnie wypracowania rekomendacji na poziomie eksperckim. Implikuje to konieczność zastosowania w badaniu szerokiego instrumentarium metod i technik badawczych, dzięki którym możliwe było zgromadzenie kompletnego i wiarygodnego materiału badawczego dotyczącego efektów realizacji LSR. W związku z powyższym, zaplanowano realizację badania z wykorzystaniem koncepcji **triangulacji** metodologicznej.

Triangulacja to zróżnicowanie źródeł danych, metod badawczych i perspektyw badawczych, dzięki któremu możliwe jest zgromadzenie wszechstronnego materiału badawczego i poddanie go kompleksowej analizie i ocenie. Triangulacja została zastosowana odnośnie do:

- źródeł danych: przeanalizowane zostały zarówno dokumenty zastane różnego typu, jak i dane pochodzące ze wcześniejszych badań; zostały one uzupełnione danymi pierwotnymi;
- metod badawczych: łączenie różnych metod badawczych w badaniu tych samych zagadnień, co pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu; podejście to pozwoliło też wykorzystać mocne strony każdej metody przy wzajemnej ograniczeniu ich słabości;
- perspektyw badawczych: ewaluacja została przeprowadzona przez pracowników biura LGD oraz przez zewnętrznych doświadczonych badaczy, co pozwoliło uzyskać bogatszy i bardziej wiarygodny obraz badanych zagadnień.

Poza tym zastosowany został partycypacyjny model badania, którego ideą jest jak najszersze zaangażowanie społeczności, zarówno na etapie przygotowania badania, jego realizacji, jak i wnioskowania i rekomendacji.

W odniesieniu do zakresu przedmiotowego i podmiotowego badania niezbędne było zastosowanie holistycznego podejścia do metod i technik badawczych. W każdym z zamierzeń badawczych: realizacji strategii, działaniu LGD oraz funkcjonowaniu biura zastosowane zostały cztery metody lub techniki badawcze:

Badanie źródeł zastanych (deskresearch)

To metoda zbierania, analizy i interpretacji danych wytworzonych niezależnie od działań badawczych prowadzonych w czasie ewaluacji. Często nazywa się ją analizą danych wtórnych. Dane te można podzielić na wewnętrzne i zewnętrzne. Pierwsze z nich znaleźć można w dokumentacji własnej instytucji. Nie zawsze odpowiadają bezpośrednio na pytania badawcze ale w znaczącym zakresie pozwalają na poznanie kontekstu funkcjonowania LGD.

Z kolei dane zewnętrzne, dane wtórne to efekty działalności innych instytucji w dziedzinie pozyskiwania informacji. Dzięki rozwojowi Internetu dostęp do tych zasobów jest obecnie

niezwykle łatwy i trudności należy szukać nie w ilości danych, ale ich segregacji. Potrzebne informacje można pozyskiwać od instytucji państwowych powołanych do zbierania informacji. Serwis internetowy GUS zawiera nieprzebrane ilości danych o funkcjonowaniu gospodarki, instytucji, firm i organizacji. **Bank Danych Lokalnych**, który jest największym w Polsce uporządkowanym zbiorem informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej, demograficznej, społecznej oraz stanie środowiska, opisującym województwa, powiaty oraz gminy jako podmioty systemu organizacji społecznej i administracyjnej państwa, a także regiony i podregiony stanowiące elementy nomenklatury jednostek terytorialnych. Jednakże w wielu przypadkach dane ze źródeł zastanych są niewystarczające, zbyt powierzchowne, zbyt ogólne lub nieaktualne, by na nich poprzestać, dlatego zwykle potrzebne są działania dla pozyskania danych pierwotnych.

Źródła danych zastanych wykorzystywanych w ewaluacji LGD

- dane statystyczne
- dane urzędowe
- dane gromadzone na portalach społecznościowych
- dane zastane w Lokalnej Grupie Działania
- dane ankiet doradztwa i ankiet oceny szkolenia
- dane realizacji planu komunikacji
- dane z ankiet zadowolenia mieszkańców, rozpoznawalności LGD i funkcjonowania LGD systematycznie gromadzone przez biuro LGD

Ankiety metodą CAWI

Najpopularniejszą metodą pozyskiwania danych pierwotnych są badania kwestionariuszowe. Polegają one na zadawaniu pytań pojedynczym osobom, ale w perspektywie zainteresowań znajdują się zagregowane dane ogólne dla wszystkich badanych. Pierwszym etapem tego typu badań jest sformułowanie pytań. Proces ten polega na postawieniu pytań ogólnych, zazwyczaj na etapie konceptualizacji badań. Z nich z kolei wyprowadzamy pytania szczegółowe. Odbywa się to poprzez identyfikację wskaźników, które będą nas informować o występowaniu i nasileniu zjawiska. W przypadku ewaluacji zewnętrznej prowadzonej zgodnie z wytycznymi MRiRW nr 5/3/2017 i 10/1/2022 zakres pytań został wstępnie określony w załącznikach do podręcznika ewaluacji. Niemniej z uwagi na pewne niedociągnięcia dokumentu część pytań została poprawiona i zmodyfikowana. Ponadto jak wskazano we wstępie Podręcznika ma on charakter pomocniczy nie obowiązkowy w stosunku do Wytycznych MRiRW.

Badania ankietowe były prowadzone techniką CAWI (ComputerAssisted Web Interview). To badanie ankietowe przeprowadzane w Internecie. Opracowane narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety) wprowadzane jest do komputera w formie umożliwiającej wypełnienie ankiety na stronie internetowej użytkownika. Badania tego typu są stosunkowo tanie, nie wymagają również zaangażowania wielu realizatorów. Współczesne narzędzia umożliwiają tworzenie skomplikowanych i atrakcyjnych ankiet. Można dopasować je w

wymiarze graficznym i estetycznym. Dobór próby jest możliwy dwiema metodami. Ankietę można wysłać pod określone adresy mailowe, co w pewnym stopniu jest odpowiednikiem ankiety pocztowej wraz z jej zaletami i wadami. Innym sposobem jest zamieszczenie jej na stronie internetowej lub jako „wyskakujące okienko”. Metoda ta uniemożliwia kontrolę nad doбором próby, który jest faktycznie doбором przypadkowym, dodatkowo obarczonym błędem struktury społecznej i demograficznej użytkowników Internetu.

W badaniach ewaluacyjnych zastosowano obydwie techniki w zależności od badanych grup.

- Grupa nr 1: wnioskodawcy i beneficjenci.

Z tego względu, że dostępne są dane kontaktowe do tych osób możliwe było wykorzystanie aplikacji wysyłającej unikalne linki do ankiety internetowej na zdefiniowane wcześniej adresy mailowe. W tym przypadku nie obliczano minimalnej liczebności próby gdyż traktowano to badanie jako masowe, z założeniem przebadania całej populacji.

łącznie przebadano 37 osób.

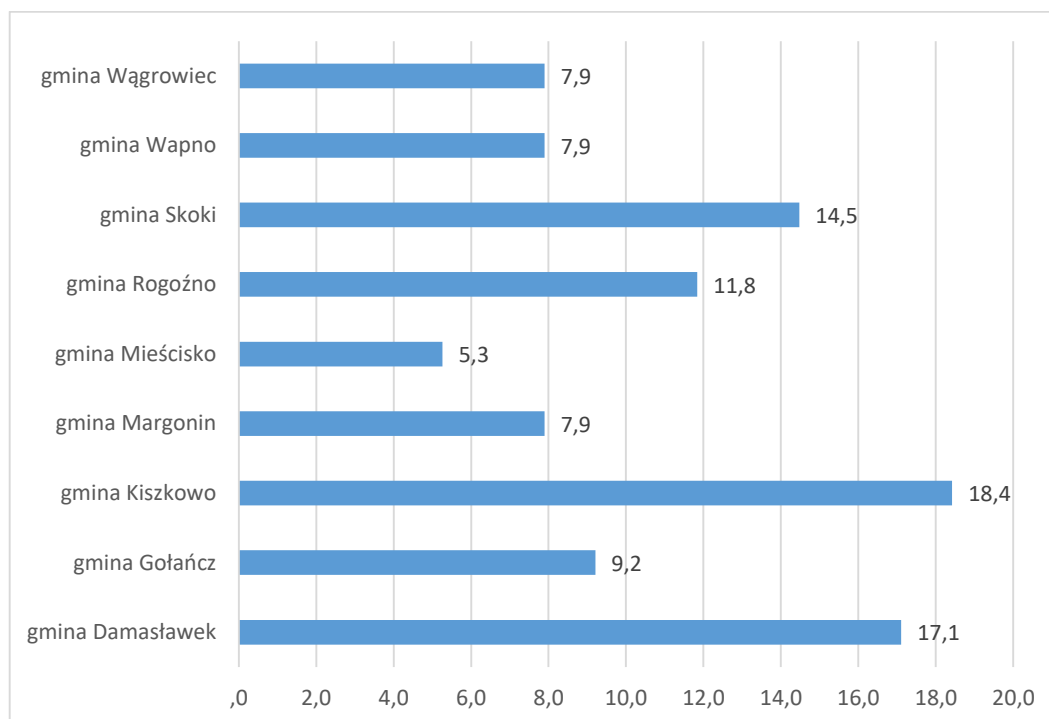
- Grupa nr 2: mieszkańcy obszaru LSR.

Pozyskanie opinii reprezentatywnej grupy mieszkańców nie jest możliwe w ramach zasobów, którymi dysponuje Zleceniodawca, dlatego opracowano procedurę zbliżoną do takiej, która pozwoli na identyfikację podglądów i opinii mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład Partnerstwa.

Linki do ankiet zostały rozesłane (przy wsparciu pracowników Biura LGD) do gmin partnerskich z prośbą o wstawienie linku na stronę internetową gminy. Dzięki temu zabiegowi pozyskane zostały dane z poszczególnych gmin odpowiadających obszarowi LSR.

łącznie przeprowadzono 107 ankiet.

Wykres 1. Procent ankiet z poszczególnych gmin

Źródło: badania własne

Wywiady pogłębione (IDI i TDI)

To technika badań jakościowych, w której badacz prowadzi rozmowę z respondentem. Nie jest to jednak zwykła rozmowa, ale opiera się ona na przygotowanym wcześniej scenariuszu. Dokument ten nie musi zawierać konkretnych pytań, lecz wytyczne, jakie tematy rozmowy należy podjąć. Wywiad ma strukturę swobodną, mniejsze znaczenie ma kolejność zadawanych pytań a większe uzyskanie określonych informacji. Tematy są eksplorowane bardzo dogłębnie, prowadzący wywiad dopytuje i stara się zrozumieć, nie tylko fakty, ale motywy zachowania badanego. Zasadniczą rolę w badaniu odgrywają umiejętności i doświadczenie osoby prowadzącej wywiad. Ponieważ wywiady pogłębione są rozmową sam na sam z respondentem, prowadzący musi zdobyć jego zaufanie, by uzyskać czasami bardzo osobiste informacje. Wywiady indywidualne stosuje się gdy zachodzi potrzeba eksploracji pola zainteresowań, przygotowania do konstruowania narzędzi jakościowych lub do interpretacji trudnych do wyjaśnienia wyników badań ilościowych. Wywiady prowadzone były metodą TDI (telefoniczny wywiad pogłębiony) przede wszystkim ze względu na oczekiwania respondentów oraz krótki czas na realizację tego zadania.

Wywiady prowadzono z następującymi osobami:

- 2 wywiady z członkami Rady

- 3 wywiady z wnioskodawcami realizującymi projekty
- 3 wywiady z wnioskodawcami, których projekty nie są realizowane
- Wywiad z Prezesem LGD
- Wywiady z przedstawicielami gmin (po 1 z gminy)

Zogniskowany Wywiad Grupowy (FGI fokus)

Tym różni się od wywiadu indywidualnego, że prowadzący badanie, nazywany moderatorem, przepytuje jednocześnie grupę kilku osób. Zazwyczaj grupy fokusowe mają liczebność od 8 do 12 osób, lecz w specyficznych przypadkach może być ich mniej lub więcej. Ważną cechą grupy jest jej homogeniczność - powinno się unikać zróżnicowania grup ze względu na płeć, wiek, status społeczny czy różnice intelektualne. Wynika to z zasadniczego celu prowadzenia badań tą metodą, czyli wewnętrznej dyskusji grupowej i interakcji w grupie. Dzięki tej metodzie można w tym samym czasie zdobyć informacje od kilku osób, pogłębiając ją dodatkowo o spostrzeżenia dotyczące dyskusji pomiędzy uczestnikami.

Wywiady tą metodą charakteryzują się większym skomplikowaniem organizacyjnym. Wymagane jest zebranie odpowiedniej grupy osób w jednym miejscu o jednym czasie. Często na spotkanie zaprasza się więcej osób i prowadzi się selekcję tych, którzy lepiej pasują do profilu grupy i dają większą rękojmię udzielania informacji i wymiany zdań. Wywiady grupowe, z uwagi na dyskusję wielu osób, muszą być rejestrowane co umożliwia późniejsze zidentyfikowanie, jak kształtowała się rozmowa, która osoba wypowiadała dane poglądy i jak te poglądy zmieniały się w trakcie dyskusji. Zogniskowane wywiady grupowe realizuje się w specjalnych pomieszczeniach zwanych fokusowniami, które są wyposażone w weneckie lustra umożliwiające zleceniodawcy obserwację wywiadu. W miejscowościach, gdzie nie ma fokusowni stosuje się technikę wywiadów naturalnych.

Wywiad prowadzono w grupie pracowników biura LGD, członków Zarządu, członków Rady wnioskodawców oraz członków Partnerstwa.

Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) prowadzony w ramach ewaluacji pozwala pozyskać informacje w skumulowany sposób. Dodatkowo wartość pozyskanych informacji wzmocniona jest poprzez odpowiednie wykorzystanie procesów grupowych.

5. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.

5.1. Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju

W roku 2021 na terenie Lokalnej Grupy Działania LGD „Stowarzyszenie Dolina Wełny” liczba ludności utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku 2015, a w niektórych gminach nawet wzrosła. Najwięcej osób przybyło w gminie Skoki- 544, co daje wzrost liczebności o 5%, największy bilans ujemny notuje gmina Damasławek. Tam w 2021 roku mieszkało 294 osób mniej niż w roku 2015, co daje spadek liczby ludności o 5%

Tabela 1. Ludność ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	3475323	3481625	3489210	3493969	3498733	3496450	3489074
Margonin	6402	6377	6393	6468	6447	6452	6426
Kiszkowo	5414	5404	5395	5415	5443	5470	5442
Rogoźno	18222	18203	18265	18367	18353	18372	18371
Damasławek	5558	5482	5437	5402	5326	5304	5264
Gołańcz	8417	8389	8347	8337	8293	8185	8100
Mieścisko	6065	6012	5992	5999	5937	5909	5929
Skoki	9384	9456	9580	9659	9713	9822	9928
Wapno	3039	3012	3000	3008	2962	2931	2867
Wągrowiec	12142	12172	12249	12221	12316	12338	12457
Suma	74643	74507	74658	74876	74790	74783	74784

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Na demograficzny obraz regionu składa się nie tylko suma narodzin i zgonów, ale także migracja mieszkańców w ruchu wewnętrznym, czyli w obrębie regionu oraz zewnętrznym , czyli wyjazdy i przyjazdy z i do kraju. Gminy LGD charakteryzują się ujemnym saldem, oznacza to, że od roku 2016 więcej mieszkańców wyjechało z nich niż do nich przyjechało, średnio o 4%.

Tabela 2. Saldo migracji w ruch wewnętrznym i zewnętrznym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	0	1059	1143	1282	1460	1757	2000
Margonin	0	7	-6	16	-10	-5	27
Kiszkowo	0	-27	-14	-1	-4	9	4
Rogoźno	0	1	37	-7	-17	16	-6
Damasławek	0	-68	-52	-30	-57	-25	-12
Gołańcz	0	-51	-47	-77	-32	-52	-63

Mieścisko	0	-52	-32	-19	-63	-16	11
Skoki	0	33	47	47	64	95	130
Wapno	0	-26	-12	-9	-42	-12	-15
Wągrowiec	0	-10	1	-35	61	1	111
Średnia dla gmin LGD	0	-21,4	-8,7	-12,8	-11,1	1,2	20,8

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Średnio 60% mieszkańców obszaru LGD jest w wieku produkcyjnym. Liczba ta jest porównywalna do odsetka osób w tym przedziale wiekowym w całym województwie i nieznacznie niższa niż w roku 2015. Gmina Mieścisko ma najwyższy odsetek osób w wieku produkcyjnym, najniższy odsetek ma gmina Damasławek.

Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	62,6	62	61,3	60,7	60,1	59,7	59,3
Margonin	62,2	62,2	61,7	61,3	61,1	60,9	60,4
Kiszkowo	63,5	63,2	62,6	61,9	61,3	60,6	60,2
Rogoźno	63	62,4	62	61,4	61	60,4	60
Damasławek	62,3	61,8	61,1	61	60,5	60,1	59,6
Gołańcz	62,4	62,5	61,9	60,7	60	60,4	60
Mieścisko	63	62,9	62,2	62,1	62,1	61,9	61,4
Skoki	64,9	64,2	63,3	62,1	61,8	61,1	61
Wapno	62,5	62,2	62,1	61,2	61,3	60,8	60,6
Wągrowiec	63,2	62,9	62,6	62,4	61,9	61,6	61,3
Średnia dla gmin LGD	63	62,7	62,2	61,6	61,2	60,9	60,5

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Od roku 2015 wzrosła o 23% liczba mieszkańców w wieku senioralnym. Najszybsze tempo starzenia się społeczności występuje w gminie Kiszkowo. Tam liczba osób powyżej 65 roku życia wzrosła o blisko 28%. Wolniej starzeje się gmina Skoki, gdzie w ciągu ostatnich sześciu lat przybyło 20% seniorów.

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	14,6	15,2	15,7	16,3	16,8	17,3	17,7
Margonin	12,3	12,9	13,4	13,6	14,3	14,8	15,3
Kiszkowo	12,3	12,9	13,5	13,9	14,7	15,2	15,7
Rogoźno	12,8	13,3	13,7	14,4	15	15,6	16,2
Damasławek	13,6	14,3	15	15,6	16,2	16,6	17,1

Gołańcz	12,6	13	13,4	13,6	14,2	14,6	15,2
Mieścisko	12,5	13	13,2	13,7	14,1	14,7	15,3
Skoki	11,2	11,6	11,9	12,7	13,2	13,3	13,5
Wapno	14,2	14,7	15,5	15,9	16,3	16,9	17,1
Wągrowiec	11,2	11,6	12,1	12,4	12,9	13,4	13,8
Średnia dla gmin LGD	12,5	13,0	13,5	14	14,5	15,0	15,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

W latach 2015 – 2020 w gminach należących do LGD „Stowarzyszenie Dolina Wełny” zmniejszyła się liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W roku 2020 w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców było niespełna 384 osób mniej objętych tego rodzaju wsparciem, tj. prawie o 40% niż w roku 2015. Najwięcej beneficjentów środowiskowej pomocy w przeliczeniu na 10 tys. Mieszkańców ubyło w gminie Kiszkowo (62%).

Tabela 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	635	573	514	463	430	389	b.d.
Margonin	1521	1392	1271	1061	1028	983	b.d.
Kiszkowo	626	529	361	299	242	239	b.d.
Rogoźno	969	959	902	838	730	656	b.d.
Damaszewek	936	922	924	800	761	677	b.d.
Gołańcz	1022	866	613	561	528	505	b.d.
Mieścisko	904	763	716	715	652	582	b.d.
Skoki	1137	1014	992	940	889	823	b.d.
Wapno	1023	965	810	708	613	499	b.d.
Wągrowiec	671	572	553	559	421	384	b.d.
Średnia dla gmin LGD	978,8	886,9	793,6	720,1	651,6	594,2	b.d.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Jeśli chodzi o liczbę podmiotów gospodarki narodowej, mamy do czynienia z tendencją wzrostową, średnio dla gmin o 17% w porównaniu z rokiem 2015. Jest to zjawisko podobne do tego na skalę wojewódzką, gdzie w ciągu ostatnich lat liczba podmiotów gospodarki narodowej wrosła o 16%. W 2021 roku na terenach wchodzących w skład LGD było średnio 761 takich podmiotów w każdej z gmin.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	409865	414798	422094	429658	446215	461225	477444
Margonin	444	480	472	496	526	544	569

Kiszkowo	438	444	460	479	487	489	501
Rogoźno	1710	1674	1705	1751	1827	1845	1889
Damaśławek	435	426	420	437	452	464	485
Gołańcz	655	670	658	656	667	681	698
Mieścisko	397	394	407	438	459	478	486
Skoki	798	806	829	856	892	942	993
Wapno	179	184	174	178	184	184	194
Wągrowiec	781	806	856	881	927	996	1038
Średnia dla gmin LGD	648,6	653,8	664,6	685,8	713,4	735,9	761,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Na terenie działania Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Dolina Wełny” zwiększyła się liczba podmiotów wpisanych do systemu REGON . W roku 2021 było ich 883 średnio w każdej z gmin, co stanowi wzrost o 18% względem roku 2015. Najwięcej podmiotów wpisanych do REGON przybyło w gminie Margonin (191) i Wągrowiec (190)..

Tabela 7. Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	1179	1191	1210	1230	1275	1319	1368
Margonin	694	753	738	767	816	843	885
Kiszkowo	809	822	853	885	895	894	921
Rogoźno	938	920	933	953	995	1004	1028
Damaśławek	783	777	772	809	849	875	921
Gołańcz	778	799	788	787	804	832	862
Mieścisko	655	655	679	730	773	809	820
Skoki	850	852	865	886	918	959	1000
Wapno	589	611	580	592	621	628	677
Wągrowiec	643	662	699	721	753	807	833
Średnia dla gmin LGD	748,8	761,2	767,4	792,2	824,9	850,1	883

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

O rozwoju przedsiębiorczości w danym regionie świadczy, między innymi liczba nowo zarejestrowanych podmiotów na 10 tys. mieszkańców. Możemy zaobserwować, że liczba tych podmiotów spadła w porównaniu z rokiem 2015, średnio o 18%. Jedynie w gminy Rogoźno i Damaśławek notują bilans dodatni, odpowiednio o 1% i 17% .

Tabela 8. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	164	156	163	183	176	155	171
Margonin	153	174	114	154	150	112	113

Kiszkowo	116	91	151	119	93	78	113
Rogoźno	119	123	137	170	152	94	121
Damaśławek	139	91	93	112	130	110	163
Gołańcz	124	118	101	101	115	69	93
Mieścisko	120	106	123	137	117	107	96
Skoki	194	132	183	175	172	143	125
Wapno	163	133	70	87	127	56	104
Wągrowiec	121	115	145	119	134	134	105
Średnia dla gmin LGD	138,8	120,3	124,1	130,4	132,2	100,3	114,8

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

Organizacje pozarządowe wchodzi w skład kapitału społecznego na danym terenie. W 2021 roku na terenie gmin działało 36 organizacji w przeliczeniu na 10 tys. Mieszkańców. Każda z gmin w roku 2021 odnotowuje zwiększenie liczby fundacji i stowarzyszeń. Najwięcej tego typu organizacji funkcjonuje w gminie Kiszkowo (50 na 10 tys. mieszkańców), a najmniej przybyło ich w ciągu ostatnich lat w gminie Margonin (15).

Tabela 9. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	36	38	40	39	40	41	42
Margonin	27	27	31	34	37	40	42
Kiszkowo	41	41	43	46	48	48	50
Rogoźno	23	25	26	25	28	28	28
Damaśławek	20	22	24	22	23	23	27
Gołańcz	32	33	34	35	40	42	42
Mieścisko	35	37	38	40	42	41	42
Skoki	31	31	31	29	30	31	33
Wapno	30	30	30	33	30	27	31
Wągrowiec	26	27	29	30	33	36	35
Średnia dla gmin LGD	29,4	30,3	31,8	32,7	34,6	35,1	36,7

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

W ostatnich latach również sukcesywnie zmniejsza się liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne. W latach 2015- 2021 średnio dla gmin jest to spadek o 50%, zaś na poziomie całego województwa o 47%. Najbardziej dynamicznym tempem spadku osób bezrobotnych charakteryzuje się gmina Mieścisko, gdzie od roku 2015 liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne spadła o 60% i w roku 2021 zarejestrowane były 95 osób.

Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani ogółem

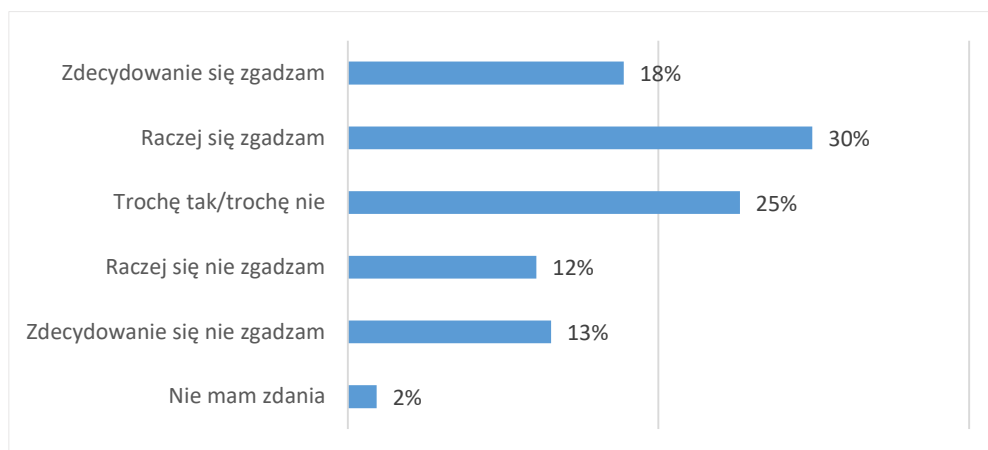
Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
WIELKOPOLSKIE	93311	77697	58857	50867	46313	60958	49850
Margonin	364	310	305	254	281	293	243
Kiszkowo	129	109	83	64	45	58	56
Rogoźno	524	447	258	259	181	255	236
Damaśławek	226	198	169	132	106	112	99
Gołańcz	350	314	207	192	142	177	159
Mieścisko	234	174	151	113	86	106	95
Skoki	310	243	222	166	111	149	155
Wapno	149	121	99	81	74	70	61
Wągrowiec	355	340	223	226	167	235	206
Średnia dla gmin LGD	293,4	250,7	190,8	165,2	132,6	161,7	145,6

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp: 30.09.2022)

5.2. Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju

Mieszkańcy obszaru LGD „Stowarzyszenie Dolina Wełny” różnią się oceną swojego miejsca zamieszkania. Duża grupa osób jest zdania, że ich gmina jest dobrym miejscem do życia (48%). Co czwarty mieszkaniec nie zgadza się z tym twierdzeniem i również co czwarty mieszkaniec (25%) nie zajął jednoznacznego stanowiska.

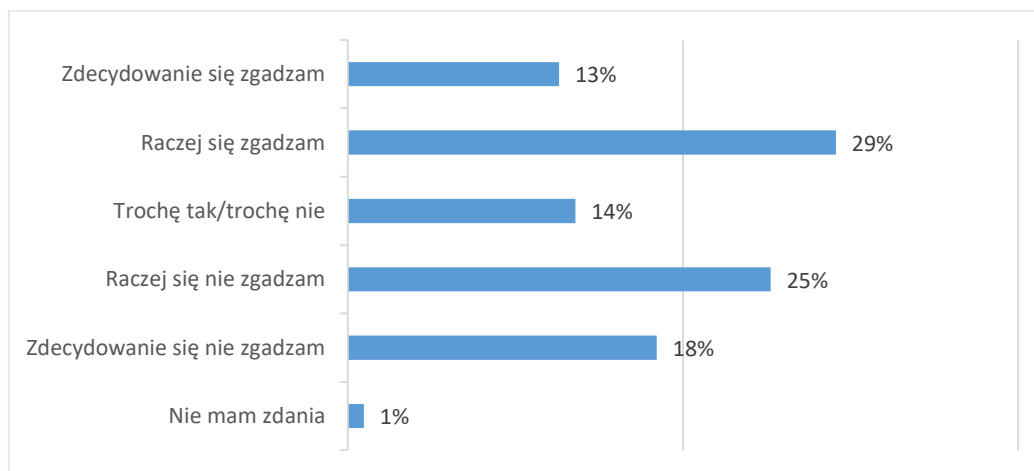
Wykres 2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?

Źródło: badania własne

Niewiele ponad 42% ankietowanych dostrzega poprawę warunków do życia w miejscu swojego zamieszkania w ostatnich kilku latach. Jedna trzecia uważa, że nic się nie poprawiło na tej płaszczyźnie. Podobnie, bo 43% ankietowanych nie zgadza się z tym, że od roku 2016 warunki życia w ich gminie poprawiły się.

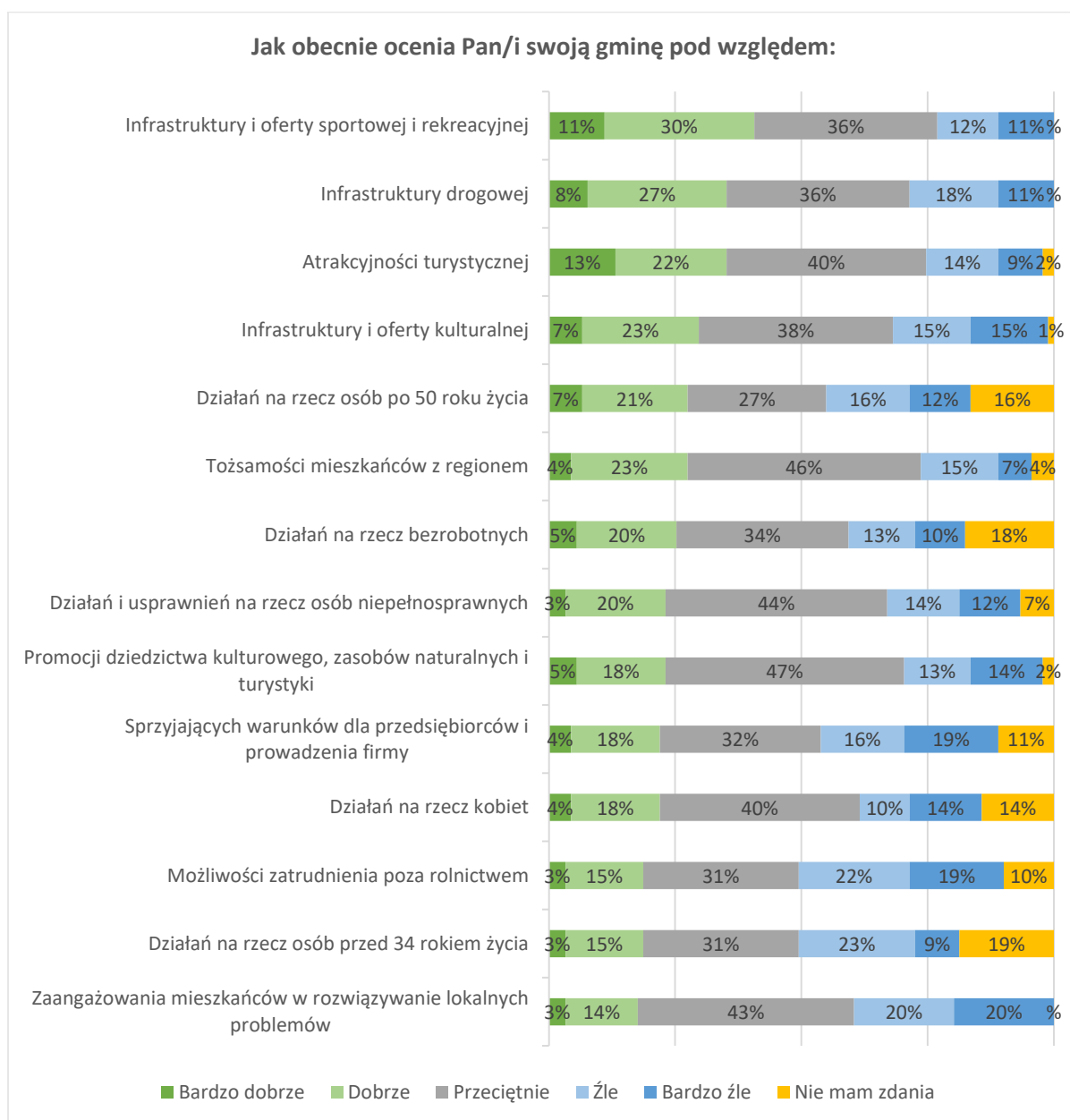
Wykres 3. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

Źródło: badania własne

Najwięcej pozytywnych głosów mieszkańców gmin otrzymały obszary związane z infrastrukturą sportową, turystyką i rekreacją, infrastrukturą drogową, najmniej z zaangażowaniem mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów i ten obszar też dostał najwięcej negatywnych ocen.

Wykres 4. Ocena gminy na wymiarach

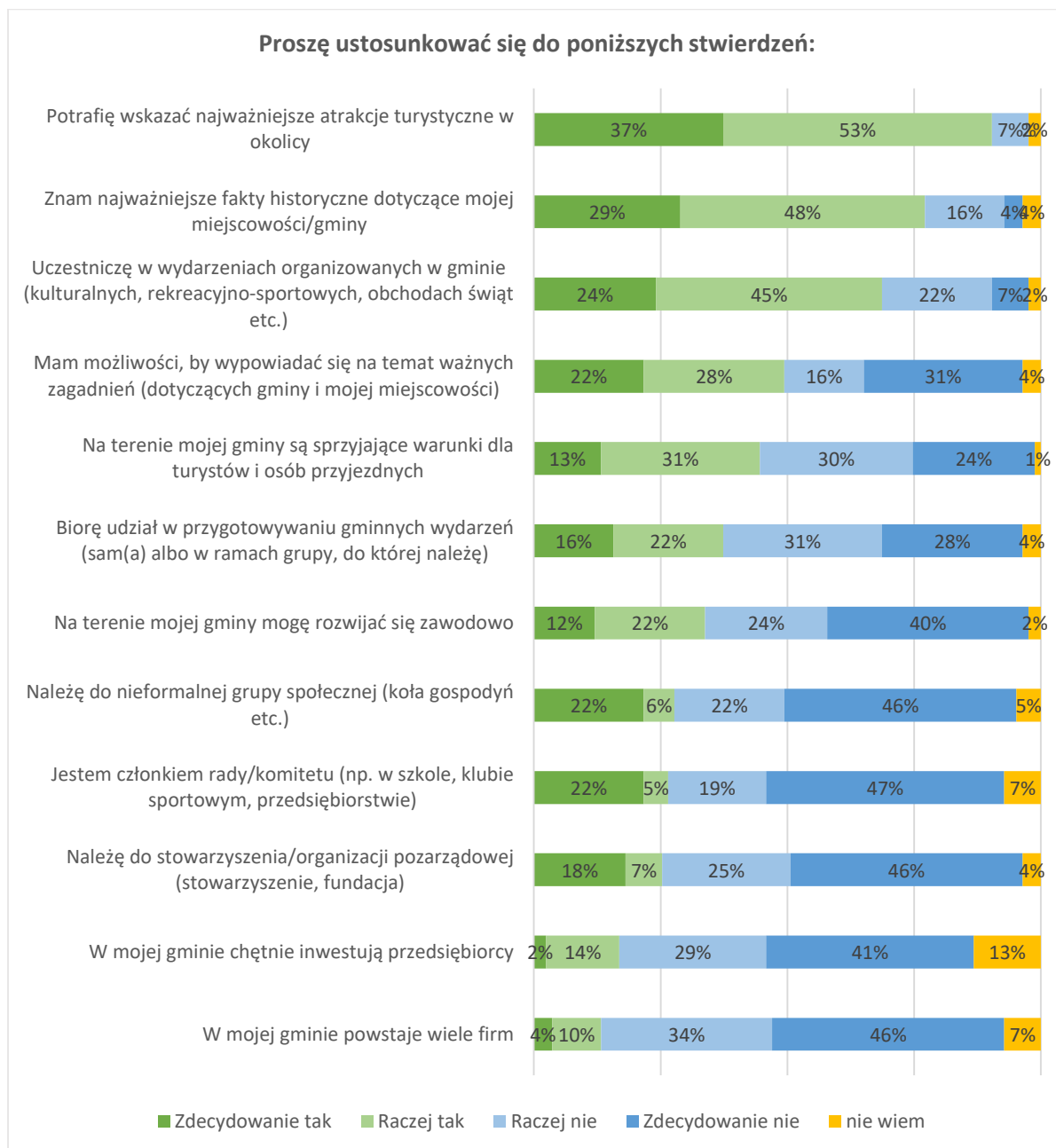

Źródło: badania własne

Mieszkańcy, którzy wzięli udział w badaniu ustosunkowali się też do twierdzeń dotyczących ich funkcjonowania w codziennym życiu gminy. Zdecydowana większość osób deklaruje, że

potrafi wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w gminie (91%), znają najważniejsze fakty historyczne dotyczące ich gminy, czy miejscowości (77%). Natomiast na terenie gmin, w których żyją osoby badane nie ma dobrych warunków dla przedsiębiorców, co nie sprzyja zakładaniu firm.

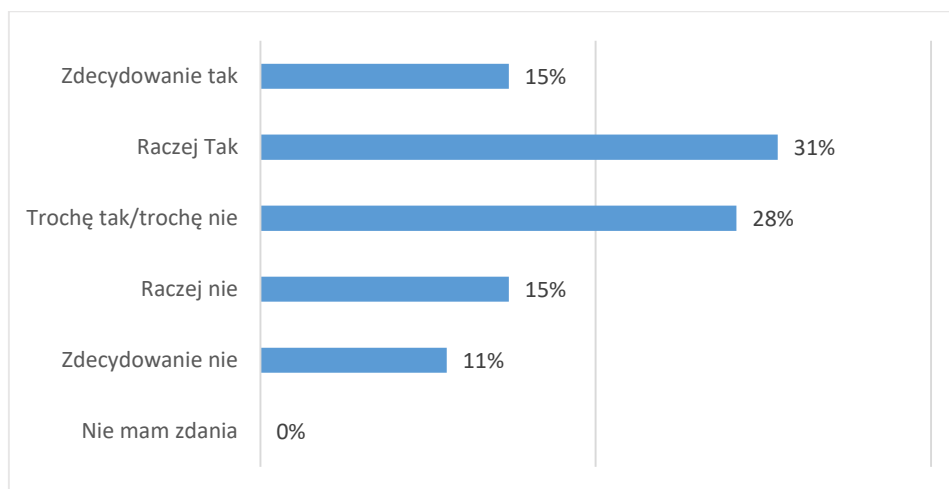
Wykres 5. Opinie na temat zaangażowania w funkcjonowania gminy

Źródło: badania własne

W przypadku zadowolenia z warunków życia w swojej gminie odpowiedzieli, że są z tych warunków zadowoleni (46%). Jedna czwarta badanych odpowiedziała że nie są zadowoleni, 28% mieszkańców gmin nie potrafiło się określić.

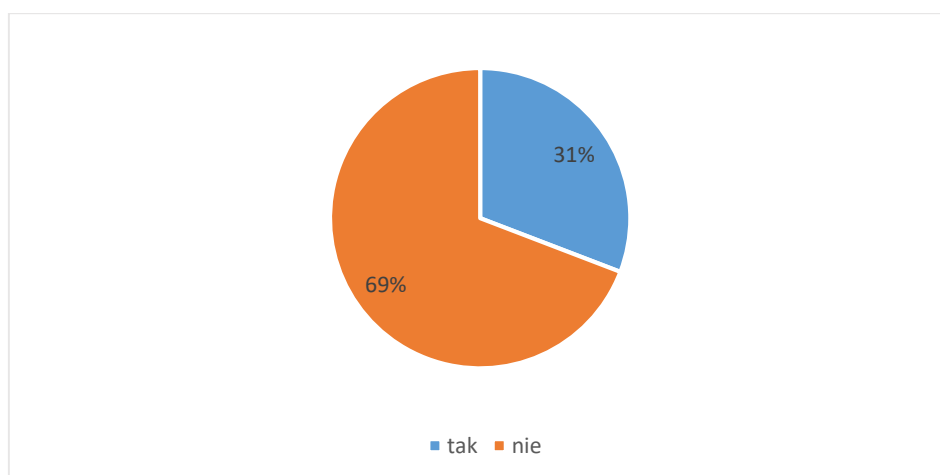
Wykres 6. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

Źródło: badania własne

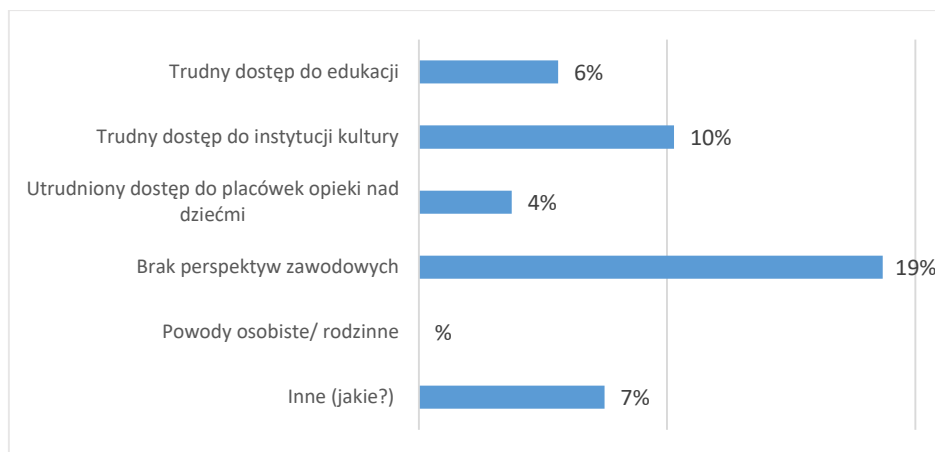
Mieszkańcy gmin należących do LGD w większości odpowiedzieli się (69%), że nie planują zmiany miejsca swojego zamieszkania. Prawie co trzeci mieszkaniec jednak bierze pod uwagę taką zmianę i najczęściej wymienianymi powodami ewentualnej zmiany miejsca zamieszkania są brak perspektyw zawodowych i trudny dostęp do instytucji kultury.

Wykres 7. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Źródło: badania własne

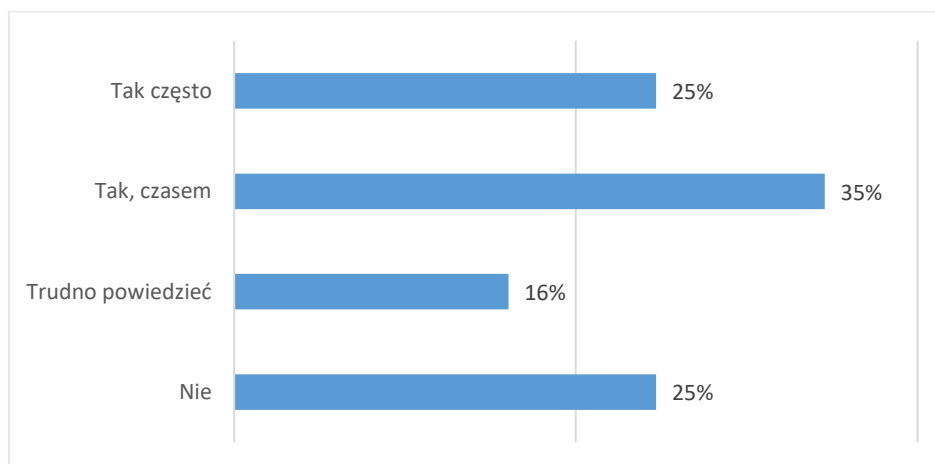
Wykres 8. Powody zmiany miejsca zamieszkania

Źródło: badania własne

Mieszkańcy terenów należących do Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Dolina Wełny” potwierdzają, że większość z nich korzystała z infrastruktury finansowanej ze środków unijnych (60%). O tym, że nie korzystali z takich obiektów mówiło 25% ankietowanych.

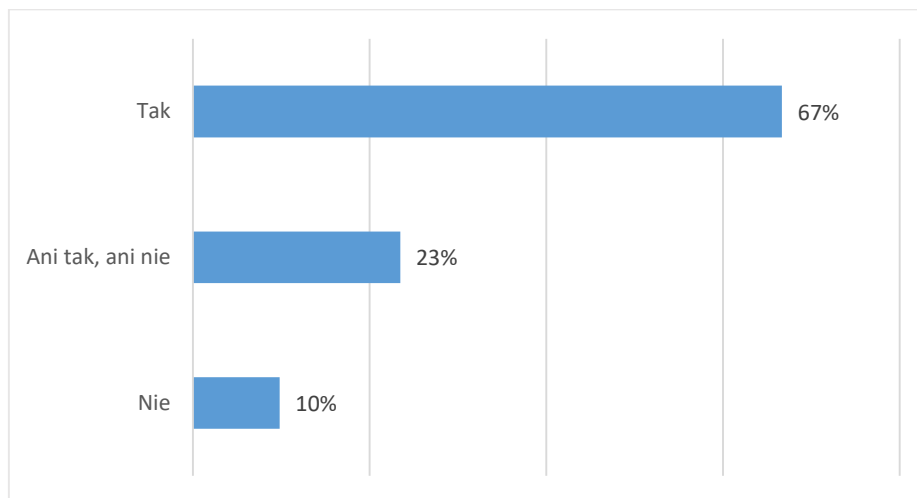
Wykres 9. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, poczynwszy od 2016 r.?

Źródło: badania własne

Ponad połowa badanych (67%) odpowiedziało, że jest zainteresowanie mieszkańców gmin projektami związanymi z poprawą infrastruktury. Zdania na ten temat nie miał prawie co czwarty z mieszkańców, a o braku zainteresowania tymi projektami ze strony mieszkańców wyraziło się 10% badanych.

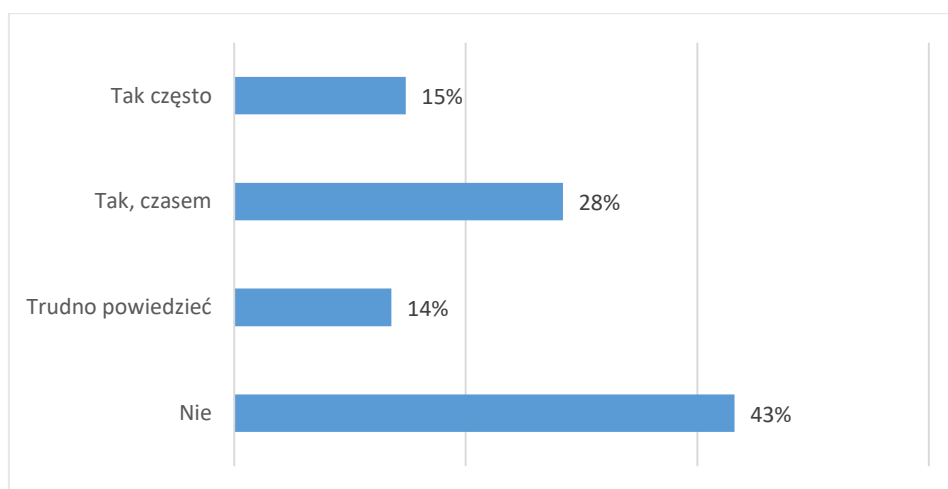
Wykres 10. *Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?*

Źródło: badania własne

Respondenci są równo podzieleni w kwestii korzystania z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych. Tzn., że 43% badanych odpowiedziało, że korzystali osobiście z takich projektów dokładnie tyle samo odpowiedziało, nie korzystało z takich szkoleń, spotkań.

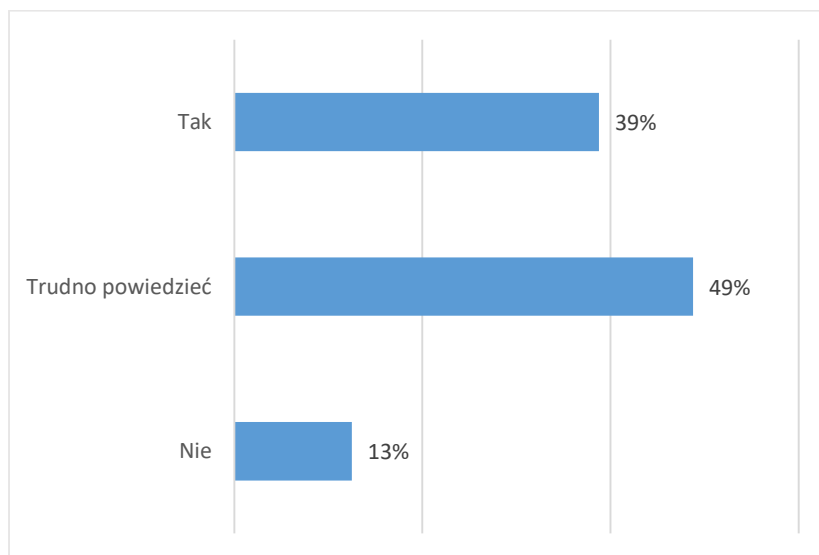
Wykres 11. *Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?*

Źródło: badania własne

Prawie połowa badanych mieszkańców gmin nie potrafiła jednoznacznie odpowiedzieć, czy szkolenia te, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem wśród mieszkańców (49%), ale 39% ankietowanych uważa, że projekty te cieszą się dużym zainteresowaniem, a tylko 13% jest odmiennego zdania.

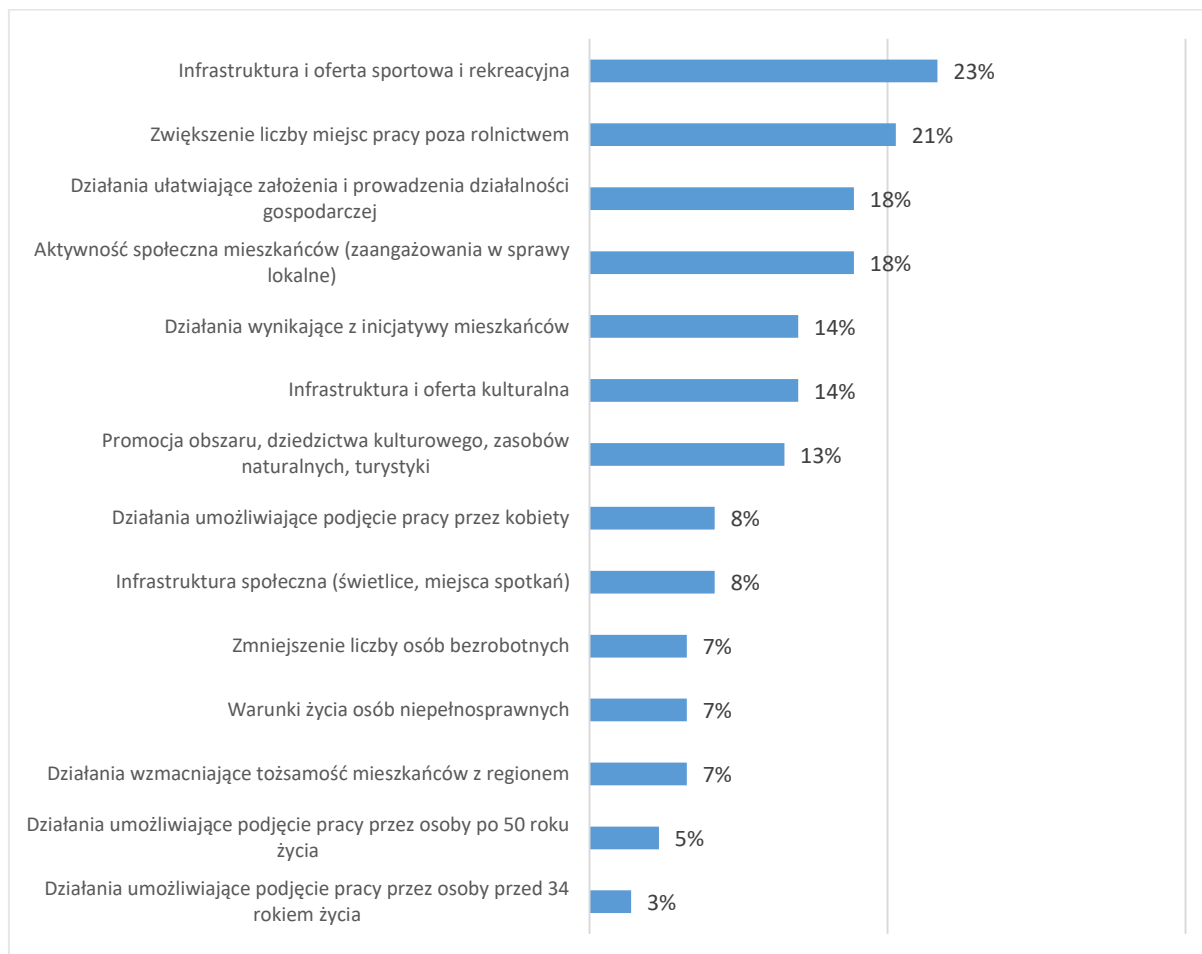
Wykres 12. *Czy Pan/i zdaniem szkolenia, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?*

Źródło: badania własne

Gdyby każdy z badanych mieszkańców gmin miał możliwość podziału dodatkowych środków finansowych w swojej gminie osobiście, w pierwszej kolejności przeznaczyliby te pieniądze na infrastrukturę, oferta sportowa i rekreacyjna, zwiększenie możliwości zatrudnienia poza rolnictwem. Trochę mniej dodatkowych środków przeznaczyliby na działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby po 50 roku życia i przed 34 rokiem życia.

Wykres 13. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?

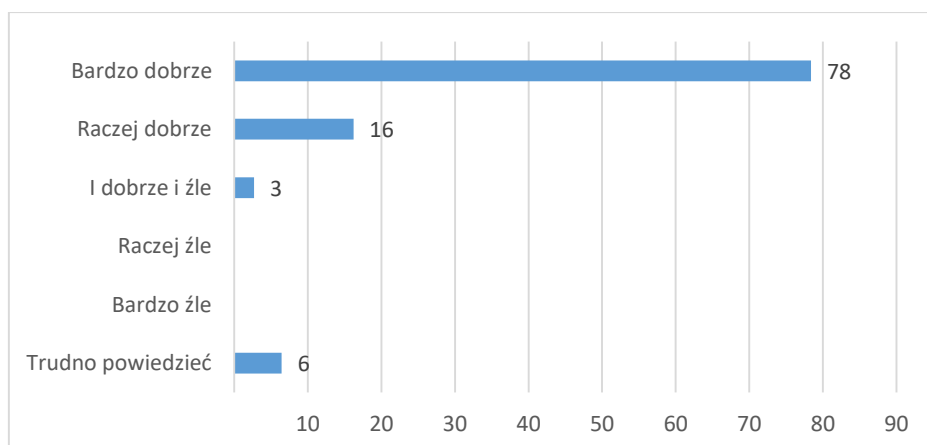
Źródło: badania własne

5.3. Funkcjonowanie LGD

Ocena pracy biura

Większość osób, które uczestniczyły w badaniu pozytywnie oceniają funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Dolina Wełny”, a przeszło połowa z badanych (78%) oceniają je bardzo dobrze. Ale było też 3% niezdecydowanych i 6%, którym trudno było ocenić LGD.

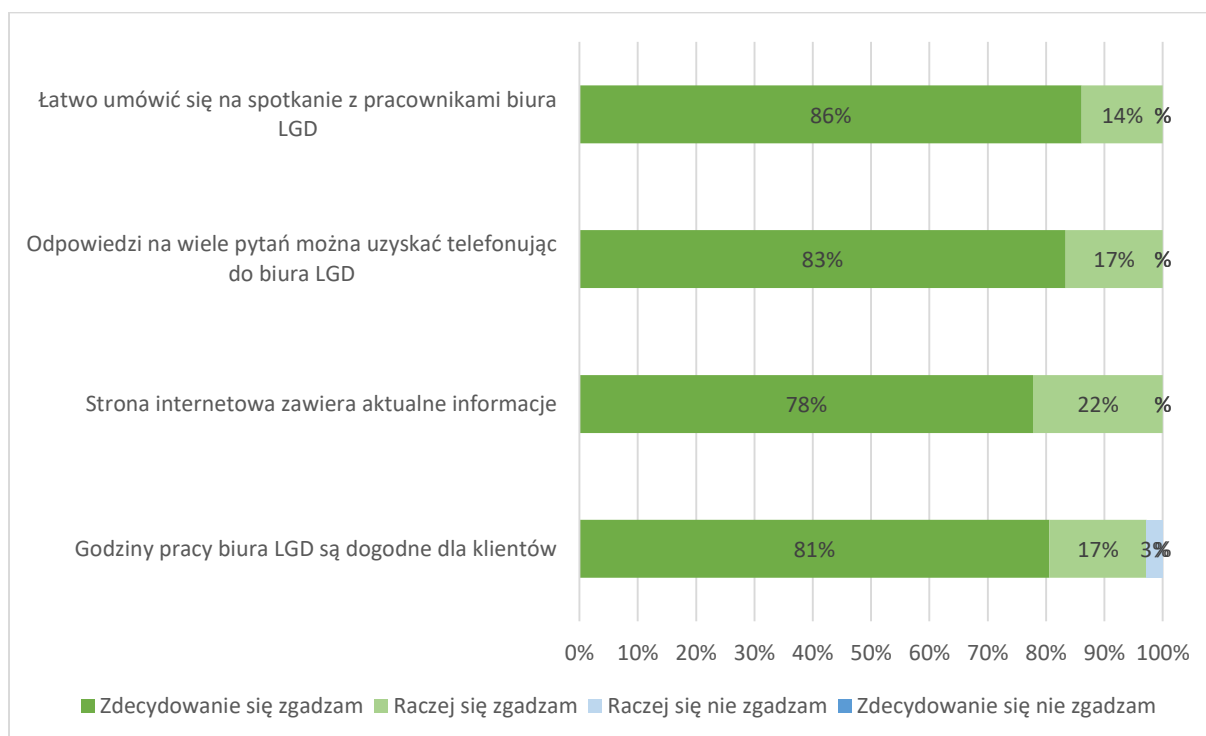
Wykres 14. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania?

Źródło: badania własne

Mieszkańcy jednomyślnie wyrażają zadowolenie z funkcjonowania Biura LGD, możliwości umówienia się na spotkanie z pracownikiem biura, uzyskania wielu informacji drogą telefoniczną. Wysoko oceniona została zawartość strony internetowej Biura, także godziny pracy Biura nie wzbudzają większych zastrzeżeń i są dogodne dla interesantów.

Wykres 15. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

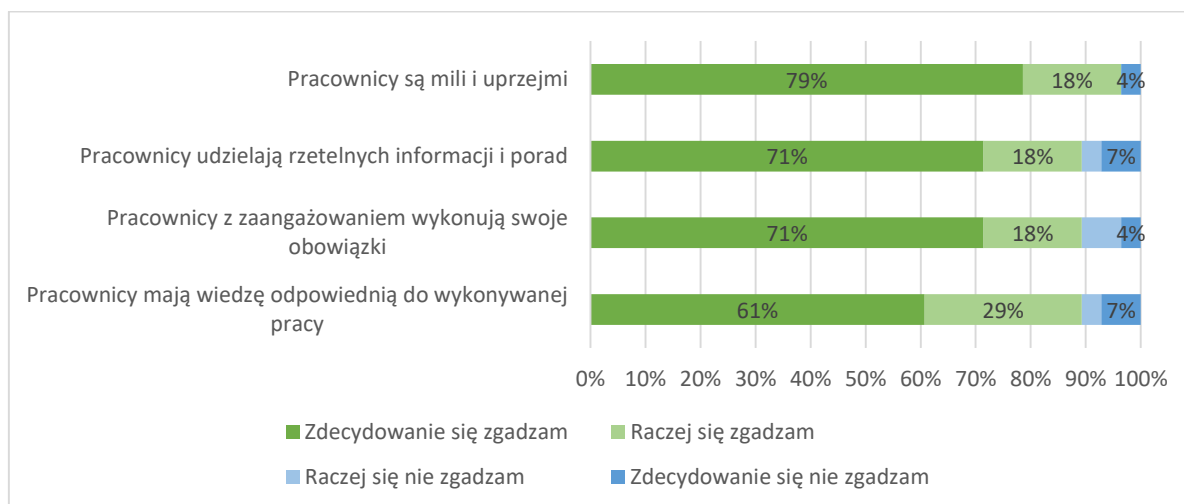

Źródło: badania własne

Respondenci postrzegają pracowników Biura jako osoby posiadające wysoką kulturę osobistą, są również zadowoleni z jakości udzielanych im przez pracowników informacji, czy z

zaangażowaniem wykonujących swoje obowiązki. Najwięcej negatywnych głosów dostała odpowiedź mówiąca, że mają oni odpowiednią wiedzę do wykonywanej pracy.

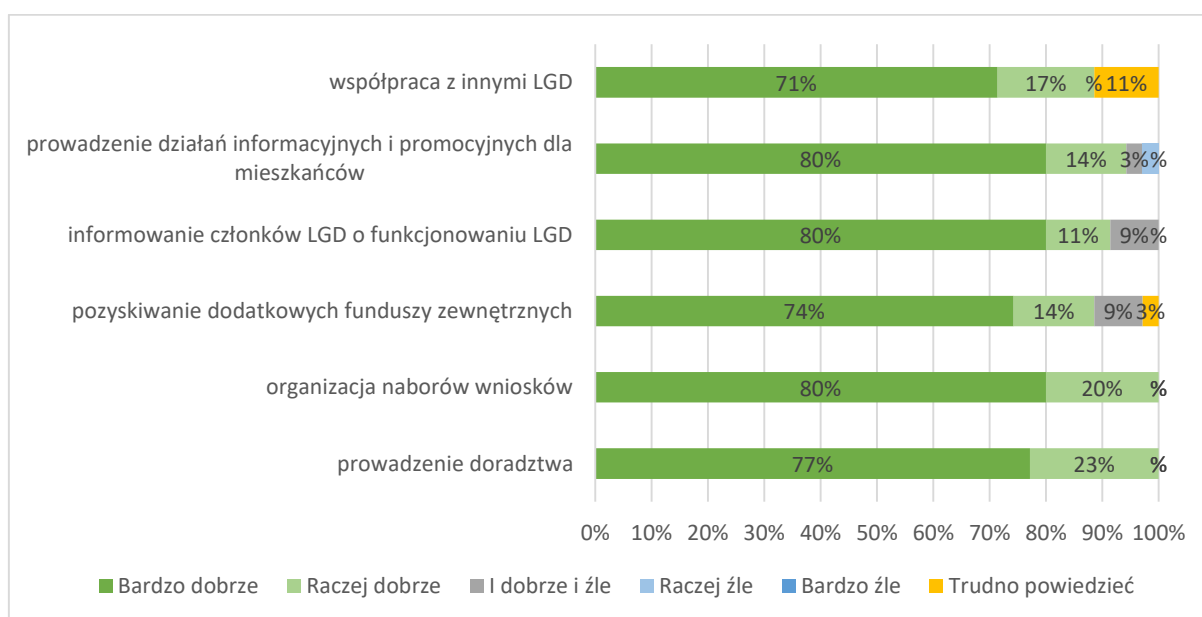
Wykres 16. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Źródło: badania własne

Mieszkańcy gmin ocenili również kilka obszarów działalności Biura LGD. Najwięcej pozytywnych opinii otrzymało prowadzenie doradztwa, organizacja naborów wniosków (100% pozytywnych wskazań), prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dla mieszkańców gmin, informowanie członków LGD o jej funkcjonowaniu..

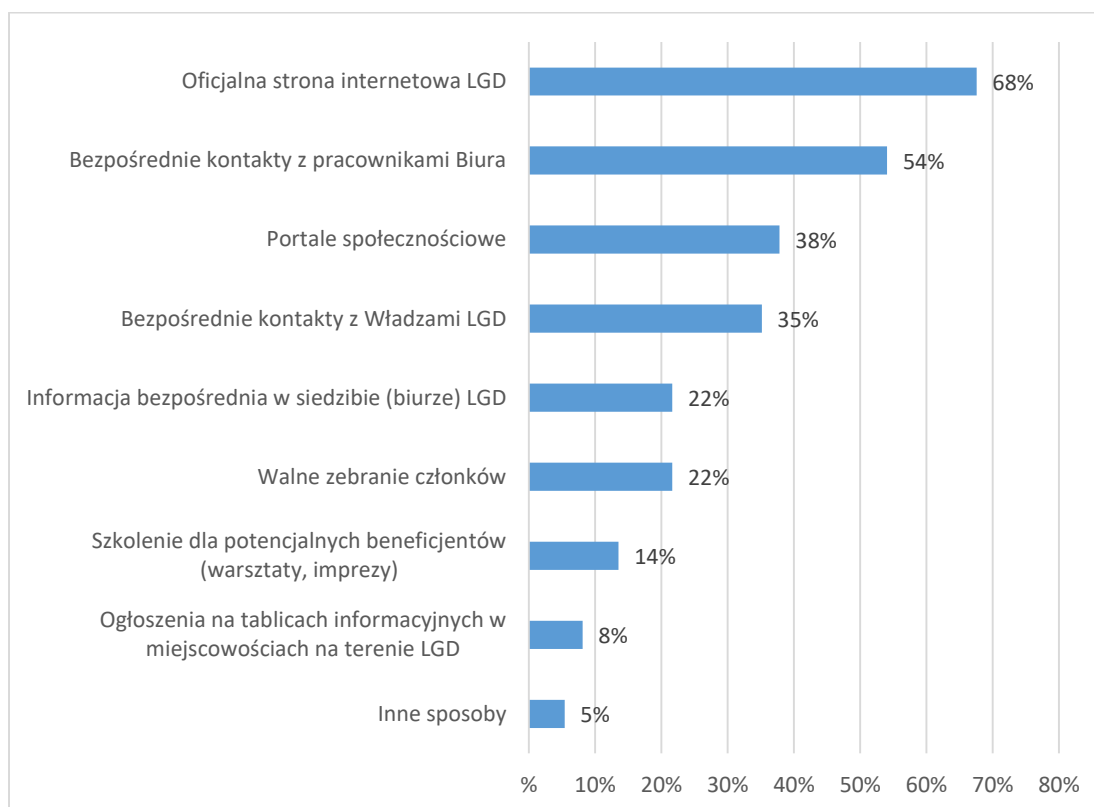
Wykres 17. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach

Źródło: badania własne

Informacje o inicjatywach Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Dolina Wełny” mieszkańcy gmin dowiadują się głównie z bezpośrednich kontaktów z pracownikami Biura (54%), z oficjalnej strony internetowej (68%). Tylko 8% ankietowanych o działaniach LGD dowiaduje się z ogłoszeń zamieszczanych na tablicach informacyjnych..

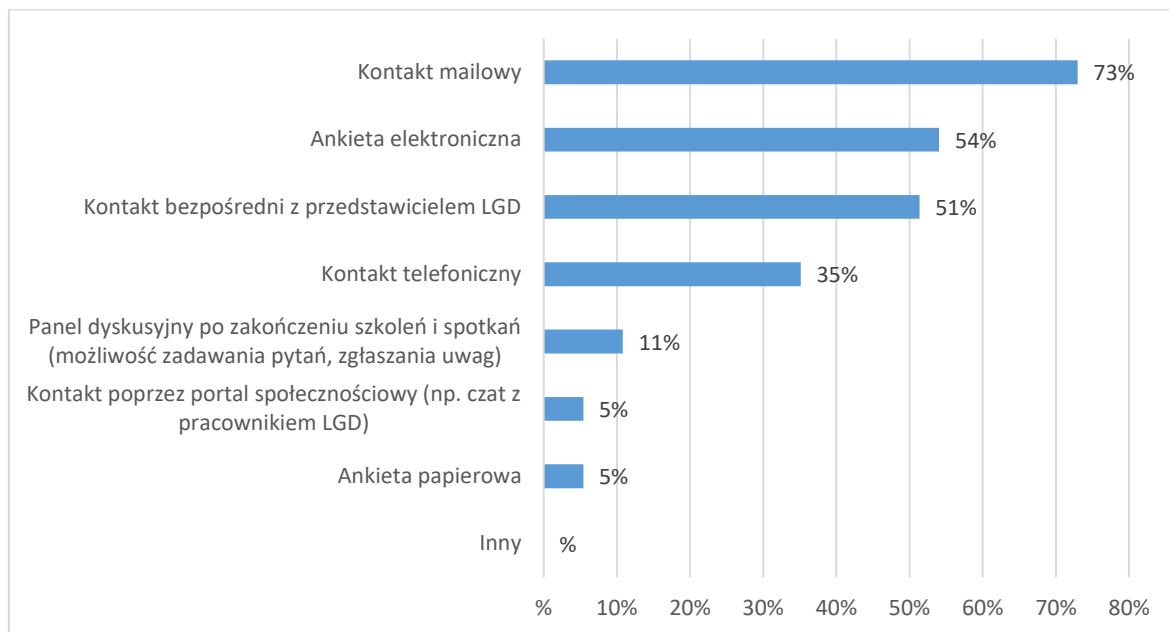
Wykres 18. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?

Źródło: badania własne

Kontakt mailowy (73%), ankieta elektroniczna (54%) są najczęściej wybieranymi kanałami jako droga informacji zwrotnej od mieszkańców do Biura LGD. Najmniej popularną ścieżką jest ankieta papierowa oraz kontakt poprzez portal społecznościowy.

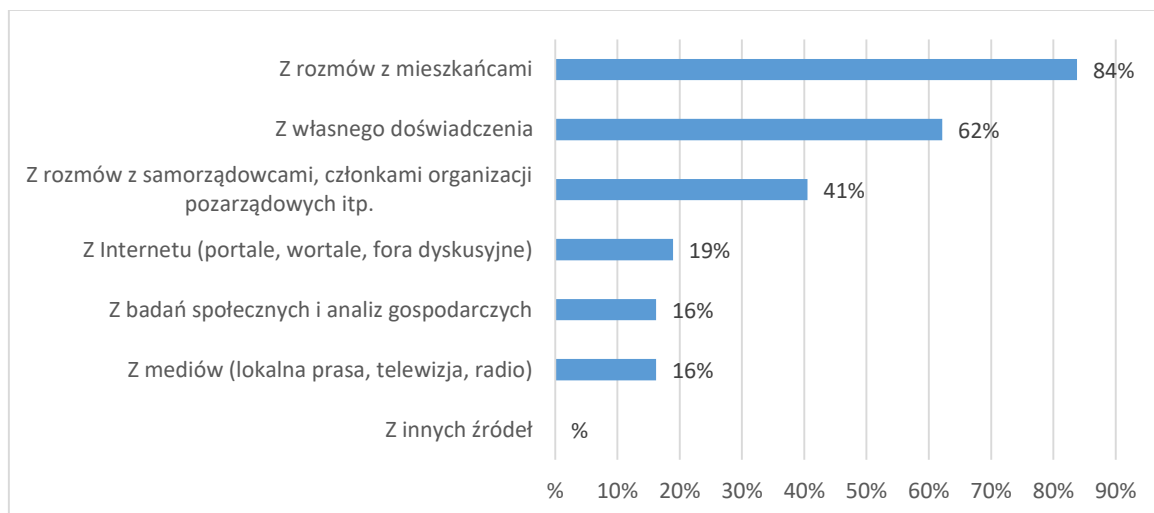
Wykres 19. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?

Źródło: badania własne

O potrzebach innych mieszkańców ankietowani najczęściej dowiadują się z bezpośrednich rozmów z mieszkańcami (84%) i z własnego doświadczenia (62%). Bardzo rzadko wskazywano media oraz badania społeczne i analizy gospodarcze jako źródło informacji o potrzebach mieszkańców gminy.

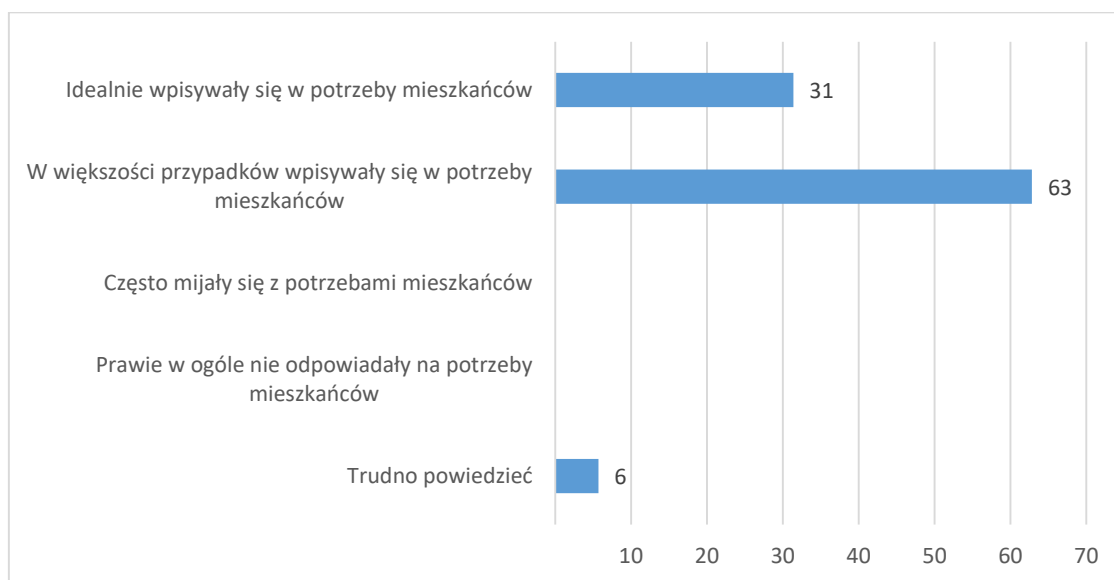
Wykres 20. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców?

Źródło: badania własne

Zdaniem respondentów, nabory wniosków spełniły swoją funkcję i odpowiadały na potrzeby mieszkańców idealnie (31%) lub w większości przypadków (63%). Nikt z biorących udział w badaniu nie odpowiedział przecząco na pytanie, czy nabory w ogóle odpowiadały na lokalne problemy, ale 6% trudno było się w tej kwestii określić.

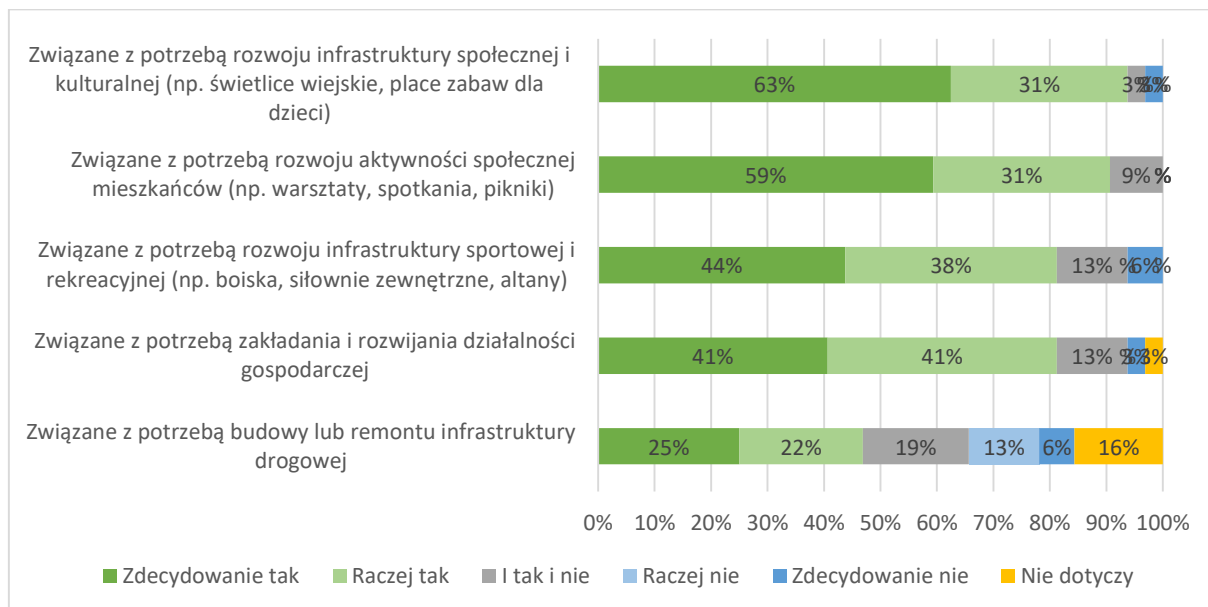
Wykres 21. *Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców?*

Źródło: badania własne

Nabory wniosków, które organizowała LGD „Stowarzyszenie Dolina Wełny” najbardziej wpisały się w potrzebę rozwoju infrastruktury społecznej i kulturalnej (94%), potrzebę rozwoju aktywności społecznej mieszkańców (90%). Najslabiej nabory wniosków odpowiadały na potrzeby budowy, czy remontu infrastruktury drogowej.

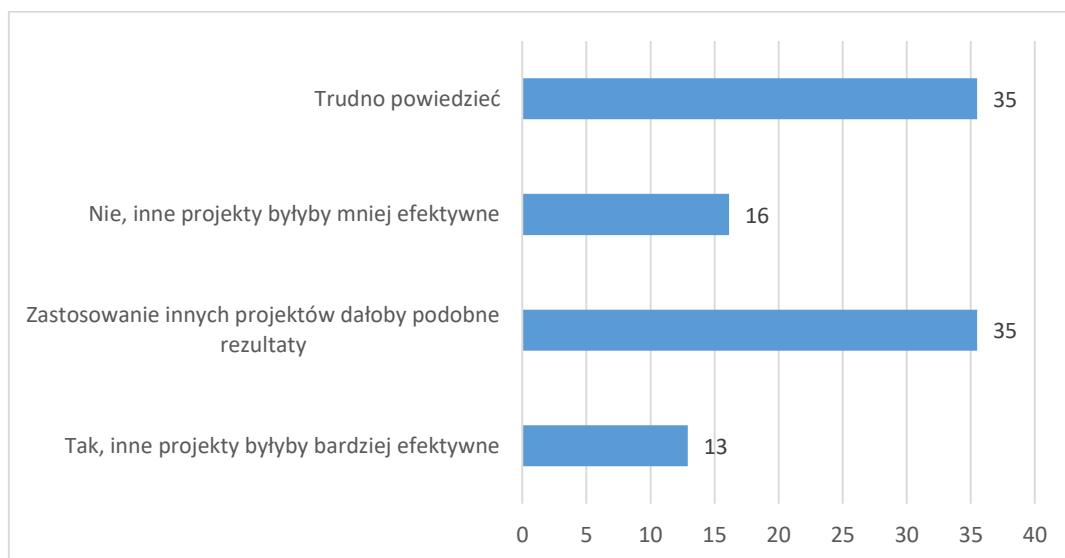
Wykres 22. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z:

Źródło: badania własne

Mieszkańcy są podzieleni w kwestii osiągnięcia podobnych rezultatów przy pomocy innych projektów. Blisko jedna trzecia uważa, że dałyby one podobne rezultaty (35%. Grupa 16% ankietowanych) uważa, że inne projekty byłyby mniej efektywne. Na uwagę zasługuje fakt, że liczne grono badanych, bo 35% ankietowanych ma trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi.

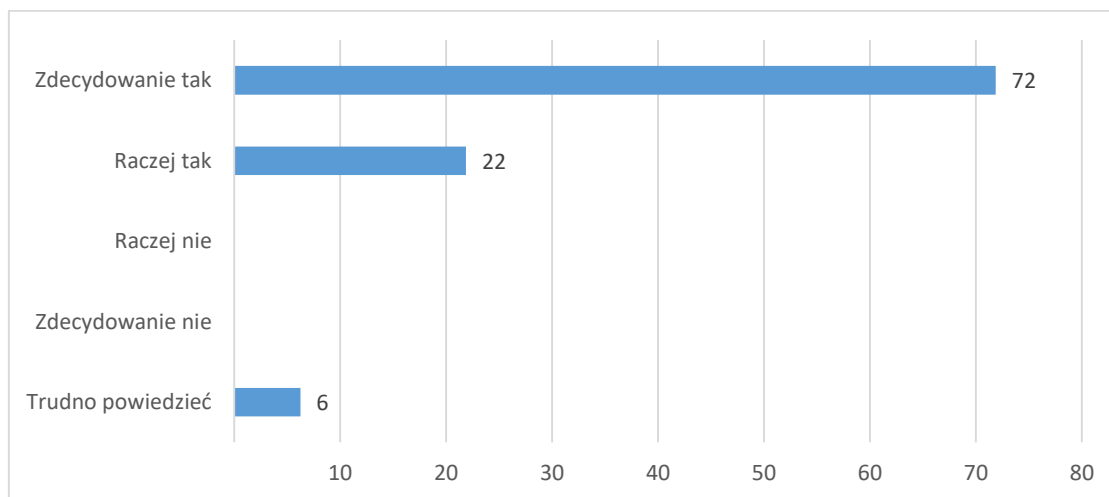
Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Źródło: badania własne

Wśród osób ankietowanych panuje zgoda co do sensowności i efektywności spożytkowania środków finansowych podczas wdrażania LSR. Żadna z osób nie wskazała odpowiedzi, że zostały one wydane nieefektywnie.

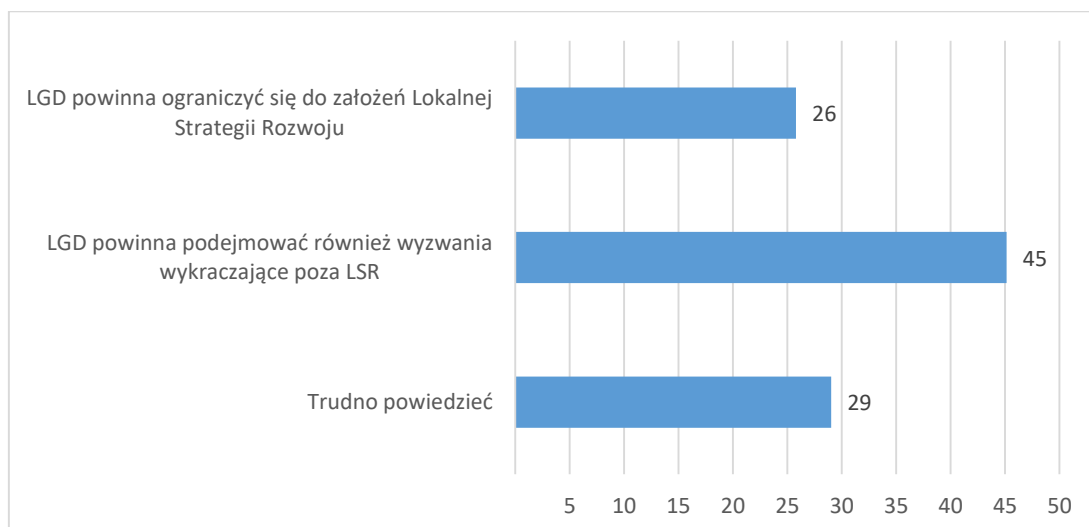
Wykres 24. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

Źródło: badania własne

Co czwarty zankietowanych mieszkańców nie widzi potrzeby rozszerzania działań LGD o inne niż te wynikające z Lokalnej Strategii Rozwoju. Ale 45% badanych uważa, że LGD powinna podejmować jakieś inne działania, a jedna blisko 30% mieszkańców nie potrafiło jednoznacznie się określić.

Wykres 25. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Źródło: badania własne

Doradztwo biura LGD

Stowarzyszenie „Dolina Wełny” świadczy indywidualne usługi doradcze dla potencjalnych beneficjentów. Stale rośnie zainteresowanie potencjalnych wnioskodawców poszukujących źródeł finansowania do swoich projektów. Wsparcia poszukują zarówno potencjalni jak i obecni przedsiębiorcy, a także organizacje pozarządowe. Duża aktywność wnioskodawców połączona ze stałym wsparciem i doradztwem prowadzonym przez Biuro gwarantuje powodzenie realizacji celów LSR.

Przez cały okres trwania naborów prowadzone jest systematyczne doradztwo oraz szkolenia dla beneficjentów. Ich intensywność oraz tematyka są na bieżąco modyfikowane w zależności od potrzeb wnioskodawców oraz zakresu oczekiwanego wsparcia.

Prowadzone są badania efektywności przeprowadzonego doradztwa. Wyniki ankiet są na poziomie bardzo dobrym i dobrym. Skuteczność działań biura LGD jest oceniana wysoko.

W latach 2016 – 2021 przeprowadzono 295 indywidualnych konsultacji doradczych.

Tabela 11. Doradztwo w liczbach

	Doradztwo indywidualne
2016	65
2017	89
2018	67
2019	46
2020	21
2021	7
SUMA	295

Źródło: dane LGD

Plan komunikacji i plan szkoleń

W latach 2016 – 2021 zorganizowano 29 szkoleń wewnętrznych oraz organizowanych przez podmioty zewnętrzne dla organów i pracowników LGD. Szkolenia dotyczyły zasad wdrażania LSR, wypełnienia dokumentacji rozliczeniowej i aplikacyjnej, organizacji procesu wyboru operacji. Organizowano szkolenia na temat prawa o stowarzyszeniach oraz z zakresu ochrony danych osobowych. Pracownicy i osoby funkcyjne nabywały kompetencje związane z doradztwem i skuteczną komunikacją ze społecznością oraz z monitoringiem i ewaluacją wdrażania LSR. Szkolono z prowadzenia projektów grantowych i rejestru beneficjentów rzeczywistych.

W LSR wyróżniono cztery główne cele komunikacyjne. Pierwszy to informowanie mieszkańców o działaniach prowadzonych przez Stowarzyszenie, terminach naborów

wniosków, stanie realizacji LSR oraz o dobrych praktykach. Drugim celem jest informowanie o wynikach naborów wniosków. Cel trzeci to pozyskanie informacji zwrotnej od społeczności, wnioskodawców i beneficjentów na temat jakości prac Stowarzyszenia. Ostatnim celem komunikacji jest poprawa jakości działań komunikacji. W Planie Komunikacji ustalono trzy kategorie podejmowanych działań. Kampanie informacyjne i informacyjno-promocyjne kierowane do ogółu społeczności lokalnej, w tym potencjalnych beneficjentów. Kompleksowe doradztwo dla wnioskodawców (w Biurze Stowarzyszenia, podczas szkoleń/warsztatów grupowych) oraz konferencje, których celem jest promocja efektów realizacji LSR. W Planie Komunikacji ustalono bardzo szorki wachlarz grup docelowych, odbiorców komunikacji: mieszkańcy, jednostki sektora finansów publicznych, instytucje, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, młodzież, bezrobotni, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy, potencjalni uczestnicy wydarzeń prowadzonych przez LGD, potencjalni i aktualni wnioskodawcy.

W ramach realizacji Planu Komunikacji przeprowadzono wszystkie zakładane działania. Dodatkowo prowadzona jest strona internetowa Stowarzyszenia „Dolina Wełny” oraz profil na FB z bieżącymi informacjami na temat działalności LGD. Rozsyłane są wiadomości mailowe zapraszające do udziału w wydarzeniach organizowanych przez Stowarzyszenie. W ramach realizacji Planu Komunikacji w celach promocyjnych zakupione zostały gadżety. Prowadzone są badania satysfakcji odbiorców usług, które są weryfikowane na bieżąco. Wyniki badań satysfakcji są na poziomie zadawalającym.

Funkcjonowanie organów – Zarząd, Rada, Walne Zebranie Członków

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Dolina Wełny” liczy 78 członków (indywidualnych i instytucjonalnych).

W latach 2016 – 2021 pięcioosobowy Zarząd spotkał się 67 razy. Odkbyło się 6 spotkań Walnego Zgromadzenia Członków. Dziewięcioosobowa Rada LGD spotykała się 36 razy.

Tabela 12. Funkcjonowanie organów

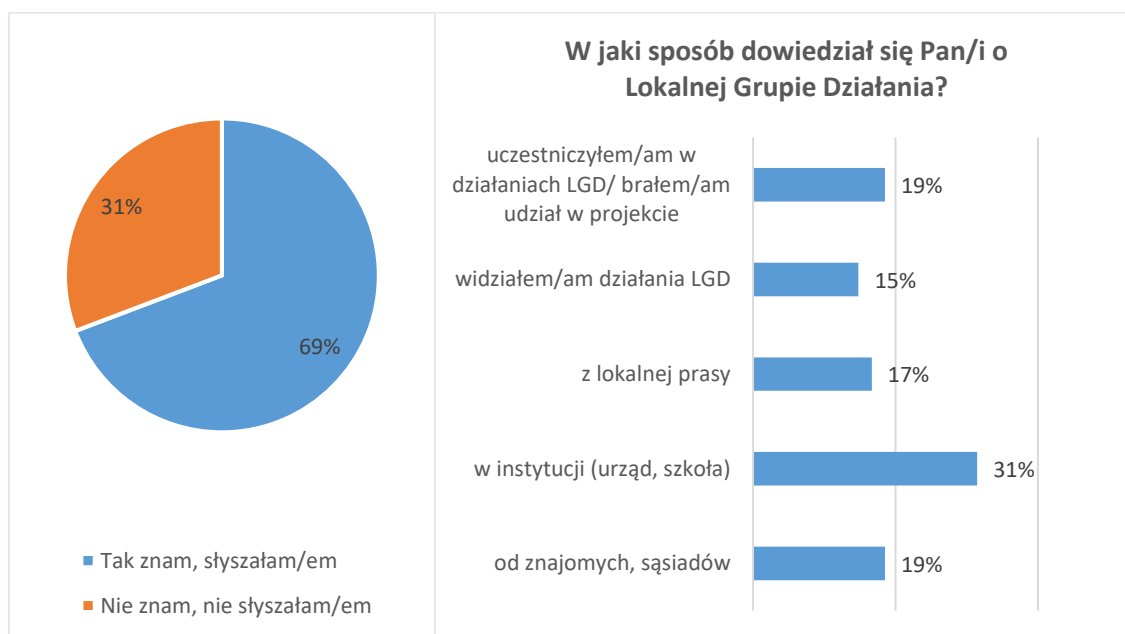
	Posiedzenia Zarządu LGD	Posiedzenia Rady LGD	WZC
2016	16	-	1
2017	10	8	1
2018	14	17	1
2019	10	5	1
2020	8	3	1
2021	9	3	1
suma	67	36	6

Źródło: dane LGD

Rozpoznawalność LGD

Ponad dwie trzecie mieszkańców przyznaje, że zna Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Dolina Wełny”? Najczęściej źródłem tej wiedzy są instytucje takie jak urząd czy szkoła. Co trzecia osoba (34%) spośród tych, którzy zadeklarowali znajomość LGD uczestniczyła w działaniach LGD lub takie działania widziała. Istotnym źródłem informacji są jeszcze sąsiedzi i znajomi oraz lokalna prasa.

Wykres 26. Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Dolina Wełny”?

Źródło: badania własne

Inne działania LGD

Stowarzyszenie „Dolina Wełny” prowadziło działania promocyjne, w tym trzy edycje festiwalu „Festiwal Smaku Regionalnego i Twórczości Rękodzielniczej”. Organizacja imprezy była okazją do zaprezentowania działalności KGW i innych stowarzyszeń w zakresie promocji lokalnych produktów tradycyjnych. LGD zorganizowała wydarzenie "Formy Ochrony Przyrody na obszarze Stowarzyszenia Dolina Wełny", którego celem było pobudzenie zaangażowania społeczności lokalnej w rozwój LSR i budowanie kapitału społecznego na tym obszarze. Organizacja konkursu była okazją do popularyzacji wiedzy przyrodniczej wśród uczniów klas 4-6 szkół podstawowych, jak również rozwijanie zainteresowań dotyczących świata przyrody oraz otaczającego nas środowiska. Stowarzyszenie zorganizowało wydarzenie "Kije, Rowery i Woda", które zachęcało mieszkańców do aktywnego spędzania czasu wolnego, pokazanie walorów i zasobów przyrodniczych, historycznych i krajobrazowych regionu.

Na rzecz promocji obszaru Stowarzyszenie doprowadziło do wydania kilku folderów promocyjnych "Nasze smaki regionalne", "Walory przyrodnicze obszaru Stowarzyszenia Dolina Wełny", „Stowarzyszenie „Dolina Wełny” oraz „Stowarzyszenie Dolina Wełny Pomaga Promuje Aktywizuje”.

LGD organizowała "Konkurs na najpiękniej przystrojone obejście przydomowe". Celem konkursu było rozbudzenie i zaangażowanie mieszkańców w twórczość ludową związaną z tradycyjnymi przystrojeniami obejścia oraz promocją dorobku kulturowego wsi. Trzykrotnie zorganizowano wspólne wyjście "Nordic Walking z Doliną Wełny" oraz Rajd Rowerowy na orientację i spływ „Kajakiem po Dolinie Wełny”, które to wydarzenia aktywizowało mieszkańców do wspólnego spędzania czasu wolnego. Dla najmłodszych odbył się "Dzień dziecka z Doliną Wełny", "Gra Terenowa - Dolina Wełny" oraz "Obcujemy z przyrodą", a także warsztaty ogrodnicze z elementami permakultury. Wydarzenia miały na celu zaangażowanie dzieci w aktywne spędzanie czasu, pokazanie walorów i zasobów regionu.

W ramach spotkań i konsultacji z mieszkańcami odbyło się spotkanie informacyjne. Efektem było udzielanie wsparcia podmiotom w zakresie wypełniania dokumentacji wniosków o przyznanie pomocy oraz dokumentacji rozliczeniowej.

LGD zorganizowało kilka wyjazdów studyjnych, na Kaszuby, Podlasie, Warmię i Mazury i w Bieszczady. Celem wyjazdów była wymiana doświadczeń i generowanie pomysłów na lokalne inicjatywy poprzez upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie LSR.

Odbyły się konkursy, historyczny na temat Powstania Wielkopolskiego i plastyczny "Dawna wieś - dom, praca, krajobraz".

5.4. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju

Realizacja rzeczowa

W ramach 3 celów ogólnych wyznaczonych w LSR zaplanowano 15 przedsięwzięć z 27 wskaźnikami produktu. Większość, 15 z 27 wskaźników produktu ma realizację umowy na poziomie 100%, a pozostałe przynajmniej na poziomie 25%. W przypadku płatności poziom realizacji jest nieco niższy. 9 z 27 wskaźników ma realizację 100% płatności. Trzy wskaźniki z przedsięwzięcia *Utworzenie partnerstwa lokalnego i ponadregionalnego*, jeden wskaźnik z przedsięwzięcia *Współpraca sektorowa i międzysektorowa dla rozwoju oferty turystycznej, poprzez organizowanie miejsc pracy* oraz jedno przedsięwzięcie *Smart village* mają zerową realizację płatności. Dodatkowo *Smart village* ma również zerową realizację umowy (stan na koniec 2021 roku).

Tabela 13. Realizacja rzeczowa – stan na 31.12.2021 r.

Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu			Realizacja (%)
-----------------	--------------------	--	--	----------------

		Jednostka miary	Stan docelowy	Umowa	Płatność
Budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej	Liczba nowych lub przebudowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	sztuka	10	80,00%	60,00%
Rozwój obiektów kulturalnych	Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	operacja	3	100,00%	100,00%
	Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	podmiot	10	70,00%	70,00%
Wiedza, umiejętności i aktywizacja mieszkańców Doliny Wełny	Liczba szkoleń i/lub działań aktywizujących, podnoszących wiedzę i/lub umiejętności mieszkańców	sztuka	10	100,00%	100,00%
Upowszechnianie wiedzy o LSR	Liczba spotkań informacyjno - konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	spotkanie	9	100,00%	100,00%
	Liczba szkoleń dla potencjalnych beneficjentów	szkolenia	25	100,00%	100,00%
Utworzenie partnerstwa lokalnego i ponadregionalnego	Liczba przygotowanych projektów współpracy	projekt	4	25,00%	0,00%
	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	projekt	4	25,00%	0,00%
	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	liczba LGD	6	66,67%	0,00%
Innowacyjne działania z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatu	Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	operacja	2	50,00%	50,00%
Smart Village	Liczba przygotowanych koncepcji SV	koncepcja	6	0,00%	0,00%
Funkcjonowanie Biura Stowarzyszenia, niezbędnego dla prawidłowej realizacji wdrażania LSR	Liczba osobodni Szkoleń dla pracowników LGD	osobodzień	90	100,00%	100,00%
	Liczba osobodni Szkoleń dla organów LGD	osobodzień	160	100,00%	91,25%
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	podmiot	300	100,00%	98,33%
	Liczba funkcjonujących biur	sztuka	1	100,00%	74,09%
	Liczba osób zatrudnionych w biurze	osoba	3	100,00%	74,09%
	Liczba istniejących stron internetowych administrowanych przez Biuro	sztuka	1	100,00%	74,09%
Podejmowanie działalności gospodarczej	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	operacja	37	67,57%	57,05%
	Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	operacja	15	100,00%	100,00%
Rozwijanie działalności gospodarczej	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	operacja	16	87,50%	50,00%

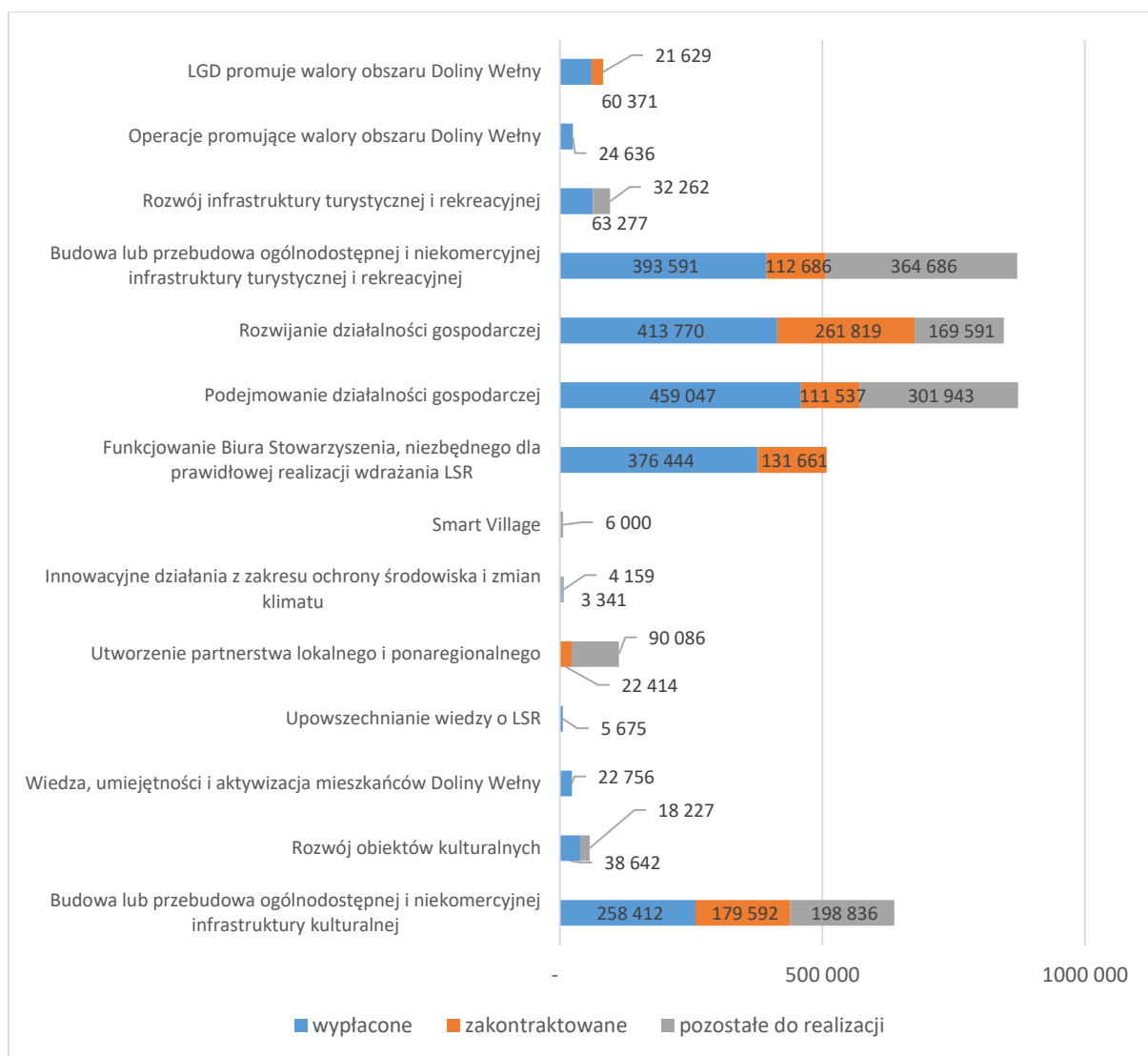
	Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	operacja	10	100,00%	40,00%
Współpraca sektorowa i międzysektorowa dla rozwoju oferty turystycznej, poprzez organizowanie miejsc pracy	Liczba utworzonych partnerstw lokalnych	sztuka	4	25,00%	0,00%
Budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Liczba nowych lub przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	sztuka	21	66,67%	52,38%
Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Liczba nowych lub przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	sztuka	22	77,27%	77,27%
Operacje promujące walory obszaru Doliny Wełny	Liczba wydawnictw promujących walory obszaru	sztuka	6	100,00%	100,00%
LGD promuje walory obszaru Doliny Wełny	Liczba wydawnictw LGD promujących walory obszaru	sztuka	4	100,00%	100,00%
	Liczba wydarzeń na rzecz promocji obszaru organizowanych przez LGD	sztuka	20	100,00%	100,00%

Źródło: dane LGD

Postęp finansowy – stan na 31.12.2021 r.

Najwięcej środków w EURO wypłacono w ramach przedsięwzięcia *Podejmowanie działalności gospodarczej* (459 tys. EUR) i *Rozwijanie działalności gospodarczej* (414 tys. EUR). Najwięcej środków zakontraktowano na *Rozwijanie działalności gospodarczej* (262 tys. EUR). Najwięcej środków przeznaczono na realizację *Budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej* (365 tys. EUR).

Wykres 27. Realizacja finansowa w EURO – stan na 31.12.2021 r.

Źródło: dane LGD

Opis projektów współpracy

Stowarzyszenie „Dolina Wełny” zrealizowała 3 projekty współpracy. Pierwszy „Sąsiedzi wokół Pałuk i Kujaw” zrealizowany wspólnie z Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Pałuki - Wspólna Sprawa, Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli oraz Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego. Ideą projektu współpracy było utworzenie partnerstwa lokalnego i ponadregionalnego gotowego do organizacji, promocji i profesjonalizacji swych działań w celu budowy innowacyjnego portalu internetowego dla partnerów projektu, zawierającego kompleksowe informacje o zasobach czterech obszarów LGD. Dodatkowo zostanie opracowany przewodnik turystyczny o obszarze projektu współpracy, organizacja lokalnych inicjatyw promocyjnych poprzez wydarzenia/imprezy promujące projekt, wydanie materiałów promocyjnych oraz spoty

reklamowe/radiowe. Partnerzy projektu będą także realizowali zadania zintegrowane typu: szkolenie, warsztaty kulinarne, konferencja promująca projekt oraz rajd rowerowy.

Drugi projekt współpracy „Odrębność kulturowa łączy obszary Wielkopolski i Kujaw” przeprowadzony wspólnie z Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Krajna Złotowska, Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli, Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska. Projekt zakładał opracowanie i druk publikacji o gwarze, o stroju krajeńskim oraz wzornika haftu pałuckiego, a także przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów dla uczestników wizyt studyjnych oraz organizacja konferencji podsumowującej projekt.

Ostatnim dotychczas zrealizowanym projektem było „Być kobietą w biznesie – organizacja warsztatów aktywizujących”. Projekt powstał przy współudziale Stowarzyszenia Turystyczne Kaszuby, Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska, Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Bobrzy”. Przedmiotem projektu jest wspólna realizacja warsztatów dla kobiet w celu ich zaktywizowania do podjęcia własnej działalności gospodarczej. Szkolenia obejmowały tematykę stylizacji i wizażu. Jednocześnie w ramach projektu każdy z partnerów realizował zadanie dodatkowe. Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby długopisy reklamowe, LGD Dorzecze Bobrzy wyjazd studyjny, LGD Dolina Wełny szkolenie z Savoir -Vivre oraz LGD Ziemia Wąbrzeska vouchery dla uczestniczek szkoleń i smartbandy.

6. Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

Według zapisów zakończenie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju przypadnie na 2022 rok, ale wiadomo już, że przeciągnie się do połowy 2024 roku. W raporcie ewaluacyjnym wykorzystano dane za 2021 roku. Trudno odpowiedzialnie odpowiedzieć, czy wszystkie wskaźniki oddziaływania zostaną uzyskane. Szczególnie w kontekście zawirowań gospodarczych. Na podstawie danych GUS i wyników badań satysfakcji można przypuszczać, że cele strategii zostaną osiągnięte.

Według danych GUS o połowę spadła w latach 2015 - 2021 liczba zarejestrowanych bezrobotnych na obszarze LGD, z 2641 do 1310 osób (-50%). Spadek liczby osób bez pracy na obszarze LGD był szybszy niż dla całego województwa wielkopolskiego (-47%).

Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON na 10 tys. mieszkańców wzrosła w latach 2015 – 2021 o 18% na terenie Stowarzyszenia „Dolina Wełny”, to więcej niż w województwie wielkopolskim, 16%.

Pozostałe wskaźniki mają za podstawę badania ankietowe, które będą prowadzone dopiero po rozliczeniu ostatniego z beneficjentów, trudno więc wyrokować o możliwościach ich osiągnięcia.

CEL OGÓLNY 1	Silny kapitał społeczny obszaru Doliny Wełny			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego I	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Procentowy wzrost liczby osób pozytywnie oceniających kapitał społeczny mieszkańców obszaru LGD Dolina Wełny	%	35	45	Ankietowe badania własne LGD

CEL OGÓLNY 2	Poprawa aktywności gospodarczej obszaru Doliny Wełny			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego II	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Procentowy wzrost liczby osób pozytywnie oceniających aktywność gospodarczą mieszkańców obszaru Dolina Wełny	%	14,5	16,5	Ankietowe badania własne LGD
Spadek ilości osób bezrobotnych na obszarze LGD względem stanu bazowego, wywołany wdrożeniem LSR.	%	100	99,83	Wskaźnik oparty o wartość bazową ze statystyki publicznej

CEL OGÓLNY 3	LGD sztuka 2020 Zwiększenie atrakcyjności oraz promocja walorów obszaru Doliny Wełny			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego III	Jednostka miary	Stan początkowy 2015 rok	Plan 2024 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Procentowy wzrost liczby osób pozytywnie oceniających atrakcyjność turystyczną obszaru Doliny Wełny	%	56	60	Ankietowe badania własne LGD

Ocena wpływu na kapitał społeczny

Kapitał społeczny w największym stopniu jest budowany przez granty, ze względu na duży zakres działań, które mogą obejmować. Projekty grantowe w minionym okresie cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród organizacji i, chociaż część środków przeznaczały na swoje funkcjonowanie, to większość z nich wykorzystywały na działalność turystyczno-rekreacyjną i rozwój infrastruktury. Organizowano festyny, powstawały świetlice, następowała aktywizacja ludności. Ważne jest też to, że dużo różnych organizacji skorzystało z projektów grantowych.

Całość działań realizowanych przez LGD ma wpływ na rozwój kapitału społecznego, także rozwój infrastruktury, ale trudno określić w jakim stopniu, bo nie jest prowadzony monitoring w tym zakresie.

Ważne jest to, że w sumie całość działań Lokalnej Grupy Działania wpisuje się w budowę kapitału społecznego. Regularne nabory, projekty grantowe, projekty współpracy i działania promocyjno – aktywizacyjne wpisują się w tworzenie dodatkowej wartości społecznej.

Jeżeli tylko w przyszłym okresie programowania będzie taka możliwość, to Stowarzyszenie chciałoby kontynuować realizację projektów grantowych. Mimo małych środków przeznaczanych na granty, zainteresowanie nimi jest duże, pojawiają się pytania w tej sprawie na spotkaniach konsultacyjnych.

Przedsiębiorczość

W minionym okresie programowania największe sukcesy Stowarzyszenie odnotowało w podejmowaniu działalności (100 tysięcy zł na podjęcie działalności, cały bonus został przeznaczony na premie). W zakresie rozwoju przedsiębiorstw sprawa jest bardziej skomplikowana, ze względu na dużą liczbę obostrzeń, zdarzało się, że ludzie rezygnowali, rozwiązywali umowy. W tym kontekście problemem jest także sytuacja gospodarcza i galopująca inflacja.

W przyszłości wydaje się, że podejmowanie działalności jest bardziej perspektywiczne i bezpieczniejsze szczególnie w czasie dynamicznych zmian gospodarczych.

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Turystyka nie jest dziedziną, na której opiera się strategia LGD, ale zrealizowano kilka projektów z nią związanych. Była to modernizacja hotelu, zakup ośrodka wczasowego, zakup domków wypoczynkowych. W zakresie dziedzictwa kulturowego nie było dużego zainteresowania, jest to też trudniejsza dziedzina do realizacji, bo wymaga bardziej wyspecjalizowanych osób (np. artyści). W tym obszarze ważna jest również aktywność gmin, a nie było z ich strony zainteresowania.

Na chwilę obecną nie wydaje się, żeby turystyka miała być centrum nowej strategii, bo wymaga działań kompleksowych. I trudno będzie takie operacje prowadzić. Nie wystarczy, że zostanie otwarte kąpielisko, od razu powinny być toalety, baza noclegowa, ratownicy. Rozwojowi turystyki nie sprzyjają też przepisy – wcześniej na podejmowanie działalności w zakresie turystyki, była premia, teraz refundacja 50%.

Grupy defaworyzowane

W Lokalnej Strategii Rozwoju zidentyfikowano 3 grupy defaworyzowane, są to: kobiety, osoby młode do 35 roku życia oraz osoby po 50 roku życia.

Spośród grup zdefiniowanych jako defaworyzowane, najbardziej skorzystały kobiety i osoby młode, które złożyły najwięcej wniosków na podejmowanie działalności, kobiety dostawały też punkty za płęć. W najbliższym czasie zostanie na nowo podjęta próba zdefiniowania grup defaworyzowanych i na podstawie nowej analizy SWOT zostaną wyznaczone kierunki w tym zakresie.

Ważne jest by, szczególnie jest to widoczne w czasach zmniejszenia bezrobocia i obszarów, w których bezrobocie jest niskie, by kierować wsparcie do grup, osób, które to wsparcie chciałyby wykorzystać. Na pewno są takie osoby, które bardzo dobrze radzą sobie wykorzystując opiekę społeczną i dla takiej grupy nie powinno być wsparcia.

Innowacyjność

W LSR przyjęto poniższą definicję innowacyjności: Za przedsięwzięcia innowacyjne są uznawane takie, które na obszarze LGD wdrażają nowe lub znacząco udoskonalone produkty, usługi, procesy lub cechują się nowoczesną organizacją, a także/lub mobilizują istniejące zasoby przyrodnicze, historyczne, kulturowe lub społeczne. W przypadku zasobów historyczno-kulturowych oczekiwane są operacje nawiązujące do dziedzictwa kulturowego obszaru, w tym kreujące produkty lokalne, oparte na tych zasobach.

Trudno powiedzieć, czy umieszczenie kryterium innowacyjności we wnioskach spowodowało w obszarze działania LGD wzrost innowacyjności. Kryterium trudne – nie jest prosto zawrzeć w projekcie elementy innowacyjności. Najczęściej wykazywano, że wniosek spełnia kryteria innowacyjności, bo dana usługa nie była do tej pory realizowana w obszarze lub, że firma o określonym profilu nie funkcjonowała w nim. Część wniosków musiała być odrzucana, bo w żaden sposób nie dało się wykazać ich innowacyjności, np. trudno uznać mobilną wulkanizację za usługę innowacyjną na terenie LGD, skoro takie usługi są świadczone już w każdej gminie. Problem z weryfikacją oświadczeń o innowacyjności - brak narzędzi w jaki sposób LGD ma sprawdzać, czy pomysł rzeczywiście jest innowacyjny. Odrzucenie wniosku często kończyło się

protestami wnioskodawców, które LGD stara się kończyć polubownie, bez wstępowania na drogę sądową.

Projekty współpracy

Projekty współpracy były dobrym narzędziem służącym wykorzystaniu środków, zdecydowanie lepszym, niż projekty partnerskie, które mają być teraz. Rola LGD polegać będzie na znalezieniu partnerów do projektu, co jest ryzykownym rozwiązaniem, szczególnie w sytuacji, kiedy partner wycofa się z projektu. Brak narzędzi przymusu, które obligowałyby organizacje do realizacji projektu partnerskiego, do którego się zgłosiły. Z drugiej strony trudno mówić o narzędziach przymusu, bo w samej definicji partnerstwa nie ma przymusu, tylko dobrowolność.

Projekty współpracy były dobrym narzędziem, bo dawały 100% kwalifikowalności (całość prowadzonych prac). Przykładem jeden z projektów, LGD zrealizował projekt współpracy ze Stowarzyszeniem z Pomorza. Decyzja o przystąpieniu do projektu zapadła w ciągu jednego dnia, a projekt okazał się jednym z najlepszych projektów LGD, skierowanym do kobiet – grupy defaworyzowanej. W ramach projektu odbyły się warsztaty, spotkania z psychologiem, całość pod hasłem „Kobieta w biznesie”.

Ocena funkcjonowania LGD

Zróżnicowana ocena współpracy z gminami. Są gminy, z którymi współpraca przebiega bez zakłóceń, a są takie, od których trudno cokolwiek uzyskać, począwszy od szybkiej odpowiedzi na pytania mailowe. Niestety zdarzają się przypadki interwencji Stowarzyszenia u wójtów czy burmistrzów.

Odpowiedź na taki stan rzeczy jest kilku wątkowa. Część gmin po prostu tak działa, a dla innych LGD nie jest organizacją priorytetową. Niektóre gminy bardzo sprawnie angażują się w działania aktywizujące LGD i szybko potrafią zorganizować imprezę na 130 uczestników, a są takie, z którymi niczego nie można ustalić, np. od wielu lat LGD organizuje rajdy rowerowe. Zdarza się, że ze względu na zaniechanie przez gminę działań promujących i innych, niezbędnych żeby impreza udała się, na start rajdu stawia się 12 osób, zamiast 100. Inny przykład trudnej współpracy z jedną z gmin to projekt współpracy z poprzedniego okresu programowania. Był to projekt turystyki kajakowej – zorganizowano 35 spływów. Po zakończeniu projektu współpracy, LGD starał się bezskutecznie uzyskać wsparcie gminy na kontynuację spływów – znakomitej formy promocji obszaru. Część gmin jest zawsze chętna do współpracy, współpracując z innymi zawsze będzie obawa o frekwencję podczas imprezy.

Wzmocnienie, aktywizacja, informacja, szersze otwarcie, to warunki konieczne do tego, żeby poprawić realizację LSR. Przy wielofunduszowości jest wiele działań z obszaru kapitału

społecznego, szczególnie z obszaru aktywizacji, jest więc szansa, że w przyszłości strategia będzie realizowana w jeszcze większym stopniu.

Ocena procesu wdrażania

Stowarzyszenie nie miało problemów z płynnością finansową (ma również pewne oszczędności), ze względu na rygorystyczną politykę finansową, dostawało też wszystkie możliwe bonusy związane z pierwszym kamieniem milowym i stopniem realizacji wskaźników.

Procedury wyboru wniosków były przyjazne dla wnioskodawców, nie było do nich uwag. Wnioskodawcy znają procedury, są one na stronie, a podczas spotkań z doradztwa mogą wyjaśnić wszystkie wątpliwości.

Jeśli chodzi o wnioski, to LGD jest w komfortowej sytuacji, bo do ok 85% wniosków jest pisanych przez zewnętrznych doradców. Niewiele jest osób, które same to robią, ze względu na stopień skomplikowania wniosków. I takie rozwiązanie wydaje się bardzo skuteczne, pracownik LGD nie może wprost pisać wniosków za beneficjentów, stąd wysoka jakość wniosków jest bardzo ważną informacją.

Kryteria wyboru pozwalają wybrać najlepsze wnioski. Kryteria nie były zmieniane, nie było do nich zastrzeżeń, podobnie jak wskaźniki. LGD ma pod względem strategii, kryteriów i regulaminów wysokie oceny wśród Stowarzyszeń w Wielkopolsce, więc nie ma potrzeby zmian.

Podobnie z wskaźnikami, generalnie rzecz biorąc są poprawne i pozwalają dobrze mierzyć postępy strategii. W tym przypadku część z wskaźników ma zewnętrzne uzasadnienie i trudno je zmieniać.

Wartość dodana podejścia LEADER

Powstanie Leadera spowodowało, że zmieniły się relacje między samorządami a organizacjami pozarządowymi, a w gminach często pojawiają się informacje, że określone działania były możliwe dzięki Leaderowi. Dużą wartością jest oddolność LGD. Organizacje pozarządowe korzystają w dużym stopniu z grantów, które choć nie są dużym wsparciem finansowym, to jednak pozwalają na aktywizację ludności. I w tym obszarze wsparcia dla NGO które oferuje LGD jest bardzo ważne, bo organizacjom trudno uzyskać środki na cele które pomagają zrealizować Stowarzyszenie.

W przyszłości, przy wielofunduszowości, wpływ Leadera może być jeszcze większy.

Jeśli chodzi o wykorzystanie infrastruktury, która powstała, takich jak place zabaw, wiaty turystyczne, ścieżki rowerowe, to są one zdecydowanie mocno eksploatowane. Brak natomiast całkowitej satysfakcji, jeśli chodzi o wykorzystanie wybudowanych świetlic. W

poprzednim okresie wybudowano sporo nowych świetlic i okazało się, że obecnie brak jest ludzi, którzy mogliby podjąć się opieki nad nimi i prowadzenia sensownej działalności.

Świadomość ludzi co do pochodzenia środków zależy od komunikacji gmin. Niektóre szeroko informują mieszkańców i turystów o działaniach LGD, a w innych mieszkańcy nie mają świadomości jak dużo w ich gminie powstało ze środków LGD a uważają, że projekty prowadzone ze środków Stowarzyszenia są prowadzone ze środków samorządowych.

W minionym okresie LGD udało się w ok 60% zrealizować potrzeby mieszkańców. W przyszłości języczkiem u wagi będą granty.

Działania LGD nie były w strategii określone jako komplementarne, choć z czasem takie się stawały, np. powstał plac zabaw, potem siłownia, obok ścieżka rowerowa. Komplementarność ma być przymusowa w przyszłym, wielofunduszowym okresie programowania.

Dodatkowe pytania badawcze

Współpraca z Urzędem Marszałkowskim układa się dobrze, nie ma upomnień, pism ponagających, LGD nie jest niczym zaskakiwana.

Istnienie formalnej Sieci Lokalnego Działania jest jak najbardziej zasadne. Realizowane są projekty wyjazdowe, problemem jest brak własnego biura. Prace na rzecz Sieci LGD wykonywane są społecznie, co czasami bywa kłopotliwe, ale ogólnie wszystko raczej działa dobrze.

7. Podsumowanie, wnioski i rekomendacje

Realizacja rzeczowa i finansowa postępuje zgodnie z założonym planem. Systematycznie ogłaszane nabory wniosków pozwalają mieć nadzieję na całkowite wykorzystanie budżetu oraz osiągnięcie wszystkich zakładanych wskaźników. Optymizm w tej kwestii ma swoje podstawy w dużej determinacji i doświadczeniu pracowników biura oraz Rady LGD. Niebezpieczeństwa upatrywać należy w długotrwałych procedurach, gdzie od złożenia wniosku do rozpoczęcia realizacji operacji mija nierzadko ponad pół roku. Jest to szczególnie dotkliwie obecnie, gdy inflacja i dezaktualizacji kosztorysów może doprowadzić do rozwiązania umowy lub jej niepodpisania. Niestety problem dotyczy nie tylko przedsiębiorców, ale również samorządów, a nawet grantobiorców. Zwrot niewykorzystanych funduszy do LGD może odbyć się zbyt późno na ogłoszenie kolejnego naboru. LGD nie ma narzędzi do przyspieszenia procesu weryfikacji wniosków w Urzędzie Marszałkowskim, więc rekomendacją może być jedynie rzetelne informowanie wnioskodawców o trybie i czasie procedowania wniosków.

Trójsektorowość oznacza, że w ramach Partnerstwa funkcjonuje sektor publiczny, społeczny i gospodarczy. Teoretycznie rola każdego z sektorów powinna być taka sama, jednak najsilniejszą pozycję w Partnerstwie mają samorządy. Tworzą stabilną strukturę, dobrze zorganizowane urzędy i mają wykwalifikowanych pracowników. Dzięki składkom samorządów LGD może pełniej realizować działania ponieważ część z tych zadań nie ma zapewnionego prefinansowania. Samorządy korzystają z dostępnych w LGD funduszy ale komunikacja i współpraca nie zawsze spełniają kryteria ideału. Organizacje pozarządowe chętnie korzystają z projektów grantowych i angażują się w funkcjonowanie LGD. Należy jeszcze skuteczniej aktywizować lokalne organizacje, ale sytuacja w tym zakresie wydaje się rozwijać w odpowiednim kierunku. Z kolei przedsiębiorcy traktują LGD najbardziej utylitarnie. Skoncentrowani są najbardziej na pozyskaniu i rozliczeniu funduszy, a zainteresowanie funkcjonowaniem Stowarzyszenia jest na niższym poziomie. W zakresie funkcjonowania partnerstwo powinno podjąć próbę zwiększenia aktywności społecznej i zaangażowania przedsiębiorców korzystających z funduszy dostępnych w LGD.

Jakość wniosków jest kształtowana w dwóch procesach. Pierwszym są szkolenia i doradztwo świadczone przez pracowników biura LGD. Dzięki tym zabiegom jakość wniosków systematycznie wzrasta. Wszyscy z wnioskodawców, z którymi przeprowadzono wywiady pogłębione stwierdzili, że wpływ doradztwa na końcowy kształt wniosku był ogromny i jednoznacznie pozytywny. Drugim sposobem oddziaływania na jakość wniosków kierowanych do dofinansowania jest rzetelna praca członków Rady LGD. Wybór najlepszych wniosków spośród złożonych w naborze daje większe szanse na ich realizację i końcowe osiągnięcie wskaźników. Najważniejszym narzędziem pracy Rady jest katalog kryteriów lokalnych. Jakość tego narzędzia powinna być przedmiotem częstszej weryfikacji i korygowania w zależności od zmian społecznych obserwowanych w społeczności.

Rozwój przedsiębiorczości to zadanie, na które LGD zaplanowała ponad połowę budżetu. Po pierwsze to działania na rzecz podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej. Przedsięwzięcia te zawsze cieszyły się zainteresowaniem mieszkańców, nawet jeśli kwota premii przestała być tak atrakcyjna jak w latach poprzednich. Ciągłym zagrożeniem dla sprawnego wdrażania strategii, szczególnie w zakresie wniosków dotyczących przedsiębiorczości jest długość procedury rozpatrywania wniosków. Nawet gdyby Urząd Marszałkowski nie przedłużał terminów to i tak czas jaki upływa pomiędzy napisaniem wniosku, a jego realizacją nie sprzyja procesom biznesowym. W momencie dużej inflacji i niepewności gospodarczej długość procedury jest kluczowym elementem realizacji wszystkich wskaźników w przedsięwzięciach wspierających przedsiębiorczość.

Budowanie kapitału społecznego odbywa się wszystkimi metodami dostępnymi dla LGD. Regularnie ogłaszane nabory grantowe utrzymują kontakt z organizacjami. Systematyczne pobudzanie aktywności stymuluje stały wzrost zaangażowania stowarzyszeń i organizacji społecznych. Drugim sposobem na wzmacnianie kapitału jest znaczący udział LGD w życiu społecznym poprzez animację lokalną, szczególnie w zakresie wspomagania rzeczowego różnego rodzaju inicjatyw, konkursów i zawodów. Szeroka oferta działań LGD ma też odzwierciedlenie w promocji Stowarzyszenia, duża rozpoznawalność wśród mieszkańców pozwala na szerszy zasięg działań przy mniejszym zaangażowaniu środków. Trzecim, równie ważnym sposobem na pobudzanie aktywności społecznej jest budowa i remonty infrastruktury. Baza do różnego rodzaju inicjatyw pełni szczególną rolę w planowaniu kolejnych działań, szczególnie tych o charakterze „miękkim”. W tym wymiarze nie pozostaje nic innego niż rekomendować utrzymanie zaangażowania LGD na podobnym poziomie co teraz.

Mimo, że biuro LGD nie jest organem stowarzyszenia to zajmuje się właściwie wszystkimi aspektami funkcjonowania partnerstwa. Organizuje Walne Zebrania Członków, wspomaga Radę w ocenie i wyborze operacji, przygotowuje dane do podejmowania decyzji przez Zarząd. Przede wszystkim ogłasza, organizuje i przeprowadza nabory wniosków. Dbą o jakość wniosków poprzez szkolenia i doradztwo, komunikuje się z wnioskodawcami i członkami partnerstwa. Wszystko to łączy się z bardzo wysoką oceną pracowników dokonywaną zarówno ze strony członków LGD jak i wnioskodawców. Doceniono kompetencje merytoryczne jak i podejście do klientów. Pozytywne opinie wyrażano zarówno w ankietach jak i wywiadach prowadzonych z beneficjentami. Na utrzymanie wysokiej jakości pracy biura wpływa z pewnością aktywny udział Prezesa Stowarzyszenia, który pełniąc funkcję dyrektora biura bezpośrednio reprezentuje Zarząd. Dla utrzymania wysokiej jakości działań oraz dobrych opinii o LGD niezbędne jest docenianie wkładu w ten proces pracowników biura zarówno w wymiarze merytorycznym jak i finansowym.

Ewaluacja końcowa wymagała od wszystkich członków Stowarzyszenia wyjątkowej pracy. Krótki czas realizacji badań sprzyjał kumulowaniu działań. Niemniej wsparcie i zaangażowanie władz LGD, pracowników i członków LGD zapewniło sukces realizacji wszystkich założonych działań. Na koniec należy jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy wnieśli wkład w powstanie tego opracowania, czy to poprzez przygotowanie dokumentów, zestawień, uczestnictwo w wywiadach grupowych i indywidualnych, czy też poprzez wypełnianie anonimowych ankiet.

8. Spis tabel i wykresów

Wykresy

Wykres 1.	Procent ankiet z poszczególnych gmin.....	12
Wykres 2.	W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”? 20	
Wykres 3.	W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?	20
Wykres 4.	Ocena gminy na wymiarach	21
Wykres 5.	Opinie na temat zaangażowania w funkcjonowania gminy.....	22
Wykres 6.	Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?	23
Wykres 7.	Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?	23
Wykres 8.	Powody zmiany miejsca zamieszkania	24
Wykres 9.	Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?	24
Wykres 10.	Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?.....	25
Wykres 11.	Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?	25
Wykres 12.	Czy Pan/i zdaniem szkolenia, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem mieszkańców? 26	
Wykres 13.	Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?.....	27
Wykres 14.	Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania?	28
Wykres 15.	Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD	28
Wykres 16.	Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD	29
Wykres 17.	Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach	29
Wykres 18.	Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania? 30	
Wykres 19.	Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?	31

Wykres 20.	Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców?	31
Wykres 21.	Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców?	32
Wykres 22.	Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z:	33
Wykres 23.	Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?	33
Wykres 24.	Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?	34
Wykres 25.	Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?	34
Wykres 26.	Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Dolina Wełny”?	37
Wykres 27.	Realizacja finansowa w EURO – stan na 31.12.2021 r.	41

Tabele

Tabela 1.	Ludność ogółem	14
Tabela 2.	Saldo migracji w ruch wewnętrznym i zewnętrznym	14
Tabela 3.	Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	15
Tabela 4.	Wskaźnik obciążenia demograficznego	15
Tabela 5.	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	16
Tabela 6.	Podmioty gospodarki narodowej ogółem	16
Tabela 7.	Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności	17
Tabela 8.	Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	17
Tabela 9.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	18
Tabela 10.	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	19
Tabela 11.	Doradztwo w liczbach	35
Tabela 12.	Funkcjonowanie organów	36
Tabela 13.	Realizacja rzeczowa – stan na 31.12.2021 r.	38

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania

Narzędzia badawcze

9.1. Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami:

1. Jak wnioskodawca dowiedział się o konkursie, skąd pochodzi wiedza o LGD i jak jest ona znacząca;
2. Pomysł na projekt - skąd pochodził, czy ktoś pomagał w konceptualizacji, czy wynajmowano firmę lub osobę do pomocy w opracowaniu wniosku;
3. Zakres pomocy ze strony LGD, doświadczenia związane z doradztwem;
4. Znajomość wniosku i procedury, trudności z wypełnianiem wniosku;
5. Ocena wniosku w LGD, doświadczenia i opinie o kryteriach oraz ocenie przez Radę LGD;
6. Proces administracyjny po dokonaniu wyboru operacji do dofinansowania;
7. Ogólna ocena kontaktów z LGD w czasie opracowania wniosku, oceny i wyboru oraz realizacji
8. Podejście kontrfaktyczne: czy jeszcze raz spróbowałby wnioskować do LGD;
9. Podejście kontrfaktyczne: czy zrealizował pomysł mimo braku dofinansowania (dla osób, które nie uzyskały dofinansowania)
10. Podsumowanie i ogólne opinie o trudnościach i dobrych stronach procesu.

9.2. Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin:

1. Czy w Pana/Pani gminie ludzie są aktywni. Czy jest dużo organizacji pozarządowych?
 - a. Czy działania LGD w jakiś sposób wpływają na rozwój aktywności społecznej mieszkańców (kapitału społecznego)?
2. Czy ludzie są w tej gminie przedsiębiorczy. Czy dla rozwoju obszaru lepsze są środki na podejmowanie czy na rozwój działalności gospodarczej?
3. A jak już rozmawiamy o ludziach, którzy tu mieszkają. W jakiej grupie należałoby szukać ludzi, którzy sobie ngorzej radzą. Takich którzy wymagają najpilniejszej pomocy? (młodzież, seniorzy, niepełnosprawni)
4. Jeśli chodzi o kulturę i turystykę. Czy działania LGD jakoś wpłynęły na rozwój obszaru w tej dziedzinie?
5. Przejdźmy teraz do tego jak działa LGD. Jak wygląda komunikacja i współpraca pomiędzy gminami a LGD.
6. Czy ta współpraca pozwala działać efektywnie? Jak duży wpływ na to co robi i jak działa LGD mają władze gmin partnerskich?
7. Czy LGD dobrze widać w gminach. Czy pojawia się na dożynkach, organizuje konkursy, wyjazdy. Czy mieszkańcy wiedzą, że taka organizacja działa tu na obszarze.
8. W czym należałoby szukać największej zalety istnienia LGD?
9. Czy jest coś co można by poprawić w działaniach LGD?

9.3. Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD

Ocena funkcjonowania LGD

Szanowni Państwo,

głównym celem funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 opracowanej wspólnie z mieszkańcami naszego regionu. Strategia ta realizowana jest przez szereg przedsięwzięć, których zadaniem jest rozwiązywanie potrzeb mieszkańców.

W ramach podsumowań wdrażania programu oraz wypełniając zapisy zawarte w Strategii przygotowaliśmy ankietę. Zarówno podczas tworzenia dokumentu jak i teraz Państwa zdanie jest dla nas niezmiernie istotne.

Wszystkie dane pozyskane w ramach tej ankiety będą traktowane poufnie, a analizy dotyczyć będą jedynie uogólnionych opinii.

Prezes LGD

1. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania? LGD działa:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Bardzo dobrze
2. Raczej dobrze
3. I dobrze i źle
4. Raczej źle
5. Bardzo źle
6. Trudno powiedzieć

2. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
--	--	--------------------------	--------------------	------------------------	------------------------------

1.	Godziny pracy biura LGD są dogodne dla klientów				
2.	Strona internetowa zawiera aktualne informacje				
3.	Odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do biura LGD				
4.	Łatwo umówić się na spotkanie z pracownikami biura LGD				

3. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Pracownicy mają wiedzę odpowiednią do wykonywanej pracy				
2.	Pracownicy z zaangażowaniem wykonują swoje obowiązki				
3.	Pracownicy udzielają rzetelnych informacji i porad				
4.	Pracownicy są mili i uprzejmi				

4. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Raczej dobrze	I dobrze i źle	Raczej źle	Bardzo źle	Trudno powiedzieć
1.	prowadzenie doradztwa						

2.	organizacja naborów wniosków						
3.	pozyskiwanie dodatkowych funduszy zewnętrznych						
4.	informowanie członków LGD o funkcjonowaniu LGD						
5.	prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dla mieszkańców						
6.	współpraca z innymi LGD						

5. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?
Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 najważniejsze kanały pozyskiwania informacji

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Bezpośrednie kontakty z Władzami LGD
2. Bezpośrednie kontakty z pracownikami Biura
3. Walne zebranie członków
4. Oficjalna strona internetowa LGD
5. Ogłoszenia na tablicach informacyjnych w miejscowościach na terenie LGD
6. Portale społecznościowe
7. Szkolenie dla potencjalnych beneficjentów (warsztaty, imprezy)
8. Informacja bezpośrednia w siedzibie (biurze) LGD
9. Inne sposoby. Jakież?

6. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni? *Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.*

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Ankieta papierowa
2. Ankieta elektroniczna

3. Kontakt bezpośredni z przedstawicielem LGD
4. Kontakt mailowy
5. Kontakt telefoniczny
6. Kontakt poprzez portal społecznościowy (np. chat z pracownikiem LGD)
7. Panel dyskusyjny po zakończeniu szkoleń i spotkań (możliwość zadawania pytań, zgłaszania uwag)
8. Inny, jaki?

7. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców? **Proszę wskazać nie więcej niż 3 najważniejsze źródła.**

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Z własnego doświadczenia
2. Z rozmów z mieszkańcami
3. Z rozmów z samorządowcami, członkami organizacji pozarządowych itp.
4. Z mediów (lokalna prasa, telewizja, radio)
5. Z Internetu (portale, wortale, fora dyskusyjne)
6. Z badań społecznych i analiz gospodarczych
7. Z innych źródeł (jakich?)

8. Czy nabory wniosków ogłaszane przez Lokalną Grupę Działania odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Idealnie wpisywały się w potrzeby mieszkańców
2. W większości przypadków wpisywały się w potrzeby mieszkańców
3. Często mijały się z potrzebami mieszkańców
4. Prawie w ogóle nie odpowiadały na potrzeby mieszkańców
5. Trudno powiedzieć

9. Jakie są najważniejsze problemy społeczne mieszkańców regionu (Pana/Pani gminy)? Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

--

10. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych?

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	I tak i nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie dotyczy
1.	Związane z potrzebą zakładania i rozwijania działalności gospodarczej						
2.	Związane z potrzebą budowy lub remontu infrastruktury drogowej						
3.	Związane z potrzebą rozwoju infrastruktury społecznej i kulturalnej (np. świetlice wiejskie, place zabaw dla dzieci)						
4.	Związane z potrzebą rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (np. boiska, siłownie)						

	zewnątrzne, altany)						
5.	Związane z potrzebą rozwoju aktywności społecznej mieszkańców (np. warsztaty, spotkania, pikniki)						

11. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie
5. Trudno powiedzieć

12. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak, inne projekty byłyby bardziej efektywne
2. Zastosowanie innych projektów dałoby podobne rezultaty
3. Nie, inne projekty byłyby mniej efektywne
4. Trudno powiedzieć

13. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. LGD powinna ograniczyć się do założeń Lokalnej Strategii Rozwoju
2. LGD powinna podejmować również wyzwania wykraczające poza LSR
3. Trudno powiedzieć

14. Co jeszcze mogła by zrobić LGD, aby skuteczniej rozwiązywać problemy społeczne?

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę o podanie kilku informacji o sobie, wyłącznie w celach statystycznych

15. W której gminie Pan(i) mieszka?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. gmina Damasławek
2. gmina Gołańcz
3. gmina Kiszkowo
4. gmina Margonin
5. gmina Mieścisko
6. gmina Rogoźno
7. gmina Skoki
8. gmina Wapno
9. gmina Wągrowiec
10. inna gmina

16. Płeć

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

17. Do jakiej kategorii wiekowej może się Pan(i) zaliczyć?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. od 18 do 24 lat
3. od 25 do 34 lat
4. od 35 do 50 lat
5. więcej niż 50 lat

18. Jestem:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Rolnikiem
2. Członkiem organizacji społecznej (stowarzyszenie, fundacja, związek zawodowy, klub sportowy)
3. Przedsiębiorcą
4. Członkiem środowiska (grupy) bez osobowości prawnej (koło gospodyń wiejskich, zespół ludowy, koło wędkarskie, koło hobbystów i inne)
5. Reprezentantem podmiotu z sektora publicznego (gmina, dom kultury, zakład opieki zdrowotnej)
6. Żadne z powyższych

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.4. Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD

Poziom satysfakcji mieszkańców

Zapraszamy Państwa – mieszkańców naszego regionu do wyrażenia opinii na temat warunków życia w naszej gminie. Ankieta jest anonimowa a jej wyniki posłużą wyłącznie temu, aby dostosować Lokalną Strategię Rozwoju do potrzeb mieszkańców i regionu.

1. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnim roku warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

3. Jak obecnie ocenia Pan/i swoją gminę pod względem:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie mam zdania
1.	Atrakcyjności turystycznej						

2.	Promocji dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki						
3.	Infrastruktury i oferty kulturalnej						
4.	Infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej						
5.	Infrastruktury drogowej						
6.	Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów						
7.	Tożsamości mieszkańców z regionem						
8.	Działań i usprawnień na rzecz osób niepełnosprawnych						
9.	Działań na rzecz bezrobotnych						
10.	Działań na rzecz osób przed 34 rokiem życia						
11.	Działań na rzecz osób po 50 roku życia						
12.	Działań na rzecz kobiet						
13.	Możliwości zatrudnienia poza rolnictwem						
14.	Sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy						

4. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	nie wiem
1.	Uczestniczę w wydarzeniach organizowanych w gminie (kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, obchodach świąt etc.)					
2.	Biorę udział w przygotowywaniu gminnych wydarzeń (sam(a) albo w					

	ramach grupy, do której należę)					
3.	Należę do stowarzyszenia/organizacji pozarządowej (stowarzyszenie, fundacja)					
4.	Należę do nieformalnej grupy społecznej (koła gospodyń etc.)					
5.	Mam możliwości, by wypowiadać się na temat ważnych zagadnień (dotyczących gminy i mojej miejscowości)					
6.	Jestem członkiem rady/komitetu (np. w szkole, klubie sportowym, przedsiębiorstwie)					
7.	Znam najważniejsze fakty historyczne dotyczące mojej miejscowości/gminy					
8.	Potrafię wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w okolicy					
9.	Na terenie mojej gminy mogę rozwijać się zawodowo					
10.	W mojej gminie powstaje wiele firm					
11.	W mojej gminie chętnie inwestują przedsiębiorcy					
12.	Na terenie mojej gminy są sprzyjające warunki dla turystów i osób przyjezdnych					

5. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie

5. Zdecydowanie nie

6. Nie mam zdania

6. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. tak

2. nie

7. Jakie są powody?

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Trudny dostęp do edukacji
2. Trudny dostęp do instytucji kultury
3. Utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi
4. Brak perspektyw zawodowych
5. Powody osobiste/ rodzinne
6. Inne (jakie?)

8. 6. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często

2. Tak, czasem

3. Trudno powiedzieć

4. Nie

9. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak

2. Ani tak, ani nie

3. Nie

10. 8. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często

2. Tak, czasem

3. Trudno powiedzieć

4. Nie

11. Czy Pana/i zdaniem projekty te cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak

2. Trudno powiedzieć

3. Nie

12. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności? (Prosimy o zaznaczenie „x” trzech najważniejszych)

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych, turystyki

2. Infrastruktura i oferta kulturalna

3. Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna

4. Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)

5. Infrastruktura drogowa

6. Aktywność społeczna mieszkańców (zaangażowania w sprawy lokalne)

7. Działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem

8. Działania wynikające z inicjatywy mieszkańców

9. Warunki życia osób niepełnosprawnych
10. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych
11. Zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem
12. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby przed 34 rokiem życia
13. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby po 50 roku życia
14. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez kobiety
15. Działania ułatwiające założenia i prowadzenia działalności gospodarczej

13. Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Dolina Wełny”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak znam, słyszałam/em
2. Nie znam, nie słyszałam/em

14. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. od znajomych, sąsiadów
2. w instytucji (urząd, szkoła)
3. z lokalnej prasy
4. widziałem/am działania LGD
5. uczestniczyłem/am w działaniach LGD/ brałem/am udział w projekcie

15. Status na rynku pracy:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Osoba (fizyczna, prawna lub inna) prowadząca działalność gospodarczą
2. Zatrudniony/a w rolnictwie
3. Zatrudniony/a poza rolnictwem
4. Uczący się/studiujący
5. Osoba bezrobotna

6. Inny typ, jaki?

16. Płeć:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

17. Niepełnosprawność:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Osoba niepełnosprawna, posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności
2. Osoba pełnosprawna

18. Wykształcenie:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. podstawowe
2. zasadnicze zawodowe
3. średnie
4. policealne
5. licencjat, inżynier
6. wyższe magisterskie
7. inne

19. Wielkość gospodarstwa rolnego:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. nie posiadam gospodarstwa rolnego
2. do 5 ha
3. 6-10 ha
4. 11-20 ha
5. 21-50 ha
6. >50 ha

20. Wiek

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. 18 do 24 lat
3. 25-34 lat
4. 35-50 lat
5. >50 lat

21. Miejsce zamieszkania:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. gmina Damasławek
2. gmina Gołańcz
3. gmina Kiszkowo
4. gmina Margonin
5. gmina Mieścisko
6. gmina Rogoźno
7. gmina Skoki
8. gmina Wapno
9. gmina Wągrowiec
10. inna gmina

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.5. Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego

1. Wprowadzenie
 - a. Przedstawienie moderatora, opisanie celu badania, anonimowości uzyskanych odpowiedzi, konieczność nagrywania wywiadu z uwagi na późniejszą analizę wyników
2. Ocena wpływu na kapitał społeczny
 - a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
 - b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
3. Przedsiębiorczość
 - a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
 - b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe
 - a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
 - b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
5. Grupy defaworyzowane
 - a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
6. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
 - a. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?
7. Innowacyjność
 - a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
 - b. Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
8. Ocena funkcjonowania LGD
 - a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwala na efektywną i skuteczną realizację LSR?
 - b. Jak jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
 - c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
9. Zakończenie spotkania

Czas trwania 120 minut